

**BREZPLAČNA
DOSTAVA
NA DOM**

05 / 710-0-710

AdriaticSlovenica **2S**

Zavarovalna družba d.d. • Članica Skupine KD Group

SNEŽNIK

Ilirska Bistrica • Hrpelje-Kozina • Pivka • Postojna • Divača

TISKOVINA • Poština plačana pri pošti 6251 Ilirska Bistrica-Trnovo

Letnik XXI • št.: 276

Delo Državnega zbora v povezavi z občino Ilirska Bistrica v letu 2013

V svojem dosedanjem delovanju je Državni zbor Republike Slovenije sprejel več predlogov zakona in aktov ter razpravljal o tematikah, ki se v večjem delu neposredno nanašajo na delovanje lokalnih skupnosti. Predstavljamo nekatera ključna področja.

stran 9

Praznik brkinskega jabolka

stran 5

Brkini so poznani po pridelavi kakovostnega sadja, predvsem jabolk in češpelj ter po brkinskem slivovcu. Že tretjič je v začetku oktobra na Tatrach potekal Praznik brkinskega jabolka, ki ga je organiziralo domače Kulturno turistično društvo Škant, ustanovljeno pred štirimi leti, ki ga vodi predsednik Roman Mahne. Praznik prinaša promocijo brkinskega jabolka in vseh pridelkov iz jabolk ter drugih proizvodov Brkinske sadne ceste.

Bistriški vodni stolp bo postal muzej

Nedavno tega je bila slovenska strokovna, pa tudi laična javnost na okopih v boju za ohranitev vodnega stolpa na železniški postaji v Divači. Tega izjemnega objekta naše tehnične dediščine na žalost ni več, čeprav odgovorni zagotavljajo, da ga bodo postavili na novo. Morebiti bi se kaj podobnega zgodilo tudi s sicer manjšim vodnim stolpom na železniški postaji v Ilirski Bistrici, če se ne bi za njegovo obnovo zavzeli prizadevni člani pred tremi leti ustanovljenega Društva ljubiteljev železnic.

stran 3

OBČINA HRPELJE – KOZINA GOSTILA OBČINO NOVACI IZ MAKEDONIJE

Delegacija Občine Novaci je v prvih dneh oktobra obiskala občino Hrpelje - Kozina. Vodil jo je župan Lazar Kotevski. S svečanim sprejemom v poslopju Občine Hrpelje - Kozina in pozdravnimi besedami župana Občine Hrpelje - Kozina Zvonka Benčiča Midreta, se je pričel dan spoznavanja hrpelsko - kozinske občine.

stran 4

NAŠI BISERI ZAISKRILI BARVE SLOVENIJE

stran 14

MLADI SLIKARJI NA SVIŠČAKIH

V začetku oktobra je na Sviščakih potekalo že 25. srečanje mladih likovnikov - ex tempore »Snežnik 2013«. Tokratnega srečanja se je udeležilo preko 40 likovno nadarjenih učencev iz dvanajstih osnovnih šol iz občin Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica.

stran 10

Vabljeni v naše poslovalnice!

"S sodelavci bomo poskrbeli, da boste samozavestno zakorakali po poti urejenih osebnih financ."

Dorjana Šuštar, vodja poslovalnice

"Za urejene osebne finance je pomembno, da vam ob strani stoji vrhunski finančni svetovalec."

Niko Videngar, vodja poslovalnice

NLB ¹⁰⁰

**PRIPRAVA
DOKUMENTACIJE
ZA (NE)POVRATNA
SREDSTVA PRAVNIM
IN FIZIČNIM OSEBAM**

TIBITO d.o.o.

Šmiklavž pri Škofji vasi 18
3202 Ljubecna
gsm: 030 31 54 21
gsm: 040 19 50 19
tel: 035 46 12 66
e-mail: info@tibito.eu

Nudimo tudi mentorstvo, ki temelji na dolgoročni in celoviti strokovni podpori z namenom dobre predhodne priprave za pridobitev (ne)povratnih sredstev.

Strankam nudimo tudi:

- kontakt z določenimi bankami - projektanti - cenilci - gradbinci - določenimi drugimi obrtniki,...

Aktualne in prihajajoče razpise, reference, stranke o nas... si oglejte na:
www.tibidenar.eu

**BI TUDI VI OGLAŠEVALI V ČASOPISU SNEŽNIK?
ZA INFORMACIJE PIŠITE NA: oglasil@e-sneznik.net**

HairClinic
SLOVENIA

☐ Cesta Leona Dobrotinška 22b, 3230 Šentjur
☐ +386 (0)30 333 393
☐ info@hairclinic.si
☐ www.hairclinic.si
☐ Hair Clinic Slovenia

**Zagotavljamo
100 % uspešnost**

MOŠKI ŽENSKE
• plešavost • opletavost
• brki in brada • obrvi

Wellness Aspara
Cesta Leona Dobrotinška 22b
3230 Šentjur, Slovenija
☐ +386 (0)40 494 444
☐ +386 (0)590 87 600
☐ info@wellness-aspara.com
☐ www.wellness-aspara.com

Dežela masaž • Fitnes center • Svet savn • Kosmetični salon • VIP prostor • Skupinske vadbe

»IZ DOMAČIH BLOGOV«

Novopečeni preskoki v letalski panogi

Dnevno preleti Evropo v povprečju 26.000 letal, od česar Slovenska kontrola zračnega prometa nudi navigacijo 732 letalom na dan. Številke se po obdobjih razlikujejo, ob bolj obremenjenih dnevih pa Slovenijo prečka tudi do 1.200 letal. Zračni promet se sicer z večanjem cenovne učinkovitosti ter potreb po mobilnosti ljudi in blaga povečuje, do leta 2020 pa naj bi se zračni promet povečeval v povprečju s stopnjo 5% letno. V Sloveniji imamo preko 100 kontrolorjev zračnega prometa, ki podatke za svoje delo pridobivajo iz 5 za to namenjenih radarjev. Najpogostejše letalo, ki prečka Slovenijo je Airbusov A320, svojo pot od ene do druge mejne črte pa lahko opravi celo v pičlih 10 minutah.

Evropski EADS, ki proizvaja Airbuse in ameriški Boeing sta glavna svetovna proizvajalca velikih letal. Med njima že od vsega začetka poslovanja poteka kontinuirano rivalstvo glede tehnologij, razvoja in prodaje. V segmentu »jumbo« letal je trenutno v prednosti Airbus s svojim A380, ki je s 525 sprejetimi potniki največje svetovno letalo ter je s 478 kvadratnimi metri kabinske površine po tem kriteriju za 40% večji od drugega največjega letala, Boingovega 747.

Spremembe in razvoj pa niso stalnica samo proizvajalcev letal, pač pa so v tranzicijski fazi tudi letalske družbe same. Trg so namreč pred leti z novim pristopom dodobra stresli nizkocenovniki, ki so si odtrgali precejšen delež zajetne pogače letalskih prevozov. Eden od bolj poznanih je irski Ryanair, ki leti tudi iz letališč v naši bližini. S svojo formulo letov iz manj obremenjenih letališč ter s fokusom na čim hitrejši potek potovanja brez posebnih »spremljevalnih« storitev, je polet letala približal avtobusnemu potovanju ter s tem dosegel izredno nizko ceno letov in pridobil maso potnikov. Tovrsten pristop pa seveda ni voda na mlin »tradicionalnim« letalskim prevoznikom, ki so s tem postali manj konkurenčni. Svoje je dodala tudi gospodarska in finančna kriza ter relativno močni letalsko-prevozniki sindikati, zato so se mnogi prevozniki znašli na robu propada, nekateri pa so ta rob celo prečkali. Znan je primer italijanske Alitalia, ki ji je vlada v preteklosti zaradi neučinkovitosti poslovanja večkrat nudila državno pomoč, svojo zgodbo pa je v letu 2008 neslavno zaključila z likvidacijo. V letu 2009 je zaživela »nova« Alitalia, katere poslovni model pa očitno ponovno »ne pije vode«, saj se ravno v teh dneh ponovno sooča z grožnjo stečaja. Tako kot doslej se tudi tokrat z reševanjem ukvarja italijanska vlada, tokrat v obliki reševalnega paketa preko državne Italijanske pošte. Ali je na podlagi preteklih izkušenj slednje dolgoročno smiselno, presodite sami.

Svoje poslovanje so v zadnjih letih razmeram v panogi morali prilagoditi tudi drugi veliki prevozniki. Tako je, na primer, španska Iberia povezala z British Airlines, nemška Lufthansa je prevzela Austrian Airlines, poleg tega pa so bili v zadnjih letih realizirani številni prevzemi manjših letalskih družb s strani velikih igralcev.

Svojo zgodbo na to temo pišemo tudi na področju »bivše juge«. Srbski JAT se v avgustu povezal z emiratskim Etihad-om ter se preimenoval v Air Serbia, strateškega partnerja pa zaradi nevzdržnega poslovanja iščejo tudi v Croatia Airlines-u. Del »velikega« privatizacijskega paketa 15 družb je tudi slovenska Adria Airways, katere letala brez kontinuirane državne pomoči ter številnih subvencij že davno nebi več vzletela iz domačega letališča. Da preteklo poslovanje ter napovedi glede bodočih razmer v panogi, terjajo privatizacijo, je več kot očitno, zato lahko le upamo, da vlada pri tem ne bo držala fige v žepu in svojo besedo pogoltnila.

Kakorkoli že, ključno pri celotni zgodbi je oblikovanje dolgoročno vzdržnega modela poslovanja letalskih družb, brez nepotrebnega in večkrat dokazano neučinkovitega vmešavanja države ter seveda čim večja dostopnost potnikov do storitev letalskih prevoznikov. Pravzaprav je to za nas, potrošnike, najbolj pomembno, mar ne?

Andraž Vrh

Andraž Vrh piše blog na www.andrazv.blogspot.com
in objave na www.twitter.com/andrazvrh.

UTŽO Ilirska Bistrica

VPIS NAD PRIČAKOVANJI

Člani Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica smo novo študijsko leto 2013/2014 pričeli v petek, 13.9.2013 v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica z »informativnim dnevom«, na katerem so mentorji predstavili svoje izobraževalne vsebine in s prireditvijo »Po Bistriškem – lahkinih nog naokrog«.

Omenjena prireditev je del projekta oziroma prireditev organiziranih ob 100 letnici organiziranega varstva nepremičnin in z njo povezane premične in žive kulturne dediščine v Sloveniji, ki se izvajajo v okviru programa »Dnevi evropske kulturne dediščine«. Z udeleženci prireditve so se po Bistriškem v besedi in sliki sprehodile ga. Zala Šajn, Marija Gaberšnik, Marija Tončič Štrancar in Sabina Pugelj. Predstavile

so svet pod Snežnikom, ob reki Reki, Brkinih in Pivki z njegovo bogato naravno in kulturno dediščino. Prireditve so popestrili ambasadorji ljudske glasbe, družinski godčevski trio Volk Folk, letošnji prejemnik »Marlotove listine«, najvišjega državnega priznanja za folklorno dejavnost.

Ob tej priliki so članice in mentorice univerze pripravile razstavo izdelkov rišiljeja, čipk in polstenja. Večer smo zaključili ob klepetu in skromni pogostitvi.

Letošnji vpis, ki se je pričel z informativnim dnevom, se nadaljeval še ves preostanek meseca septembra in začetek oktobra, je bil zelo odziven in uspešen, saj je v študijske krožke do sedaj vključeno nad pričakovano število udeležencev (220). Letošnje število udeležencev

se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega študijskega leta povečalo za več kot 25%.

Člani Univerze svoje znanje do sedaj bogatimo v petnajstih študijskih skupinah. Poleg že tradicionalnih študijskih skupin oziroma izobraževalnih vsebin, sta na novo oblikovani študijski skupini »kultura in jezik Japonske« in »francoskega jezika«. Pričela se je tudi »Mini šola razumevanja človeške narave« in sicer z motivacijskim seminarjem »Zmorem«. Ostali motivacijski seminarji pa bodo potekali vsak tretji petek v mesecu, in sicer od novembra 2013 do maja 2014.

V mesecu novembru in decembru načrtujemo izvedbo ostalih razpisanih študijskih skupin in številnih kreativnih delavnic.

DUTŽO Ilirska Bistrica

NOVI UMTS APARATI ZA 1 EUR

PAKETI:

- POVEZANI 400 • 19 €
- POVEZANI 2000 • 24 €
- POVEZANI 2400 • 31 €
- POVEZANI 4000 • 46 €
- ITAK DŽABEST
- DŽABEST 250 • 12 €
- DŽABEST 2000 • 20 €
- DŽABEST 3000 • 26 €
- med 11 in 31 letom starosti

VEZAVA ZA GSM APARATE SAMO 12 MESECEV

- ◆ PRODAJA IN ODKUP RABLJENIH GSM APARATOV
- ◆ PRODAJA IN SERVIS GSM APARATOV TER DODATNE OPREME
- ◆ SKLEPANJE NAROČNIŠKIH RAZMERIJ

Telekom Slovenije • Pooblaščen prodajalec

KOPIJA

POLETNI
8⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 19⁰⁰
ZIMSKI
8⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 18⁰⁰
SOBOTA 9⁰⁰ - 12⁰⁰

Rozmanova ulica 2 • 6250 Ilirska Bistrica • TEL.: 05/71 00 333, MOB: 031/779 169, www.gsm-kopija.si

SNEŽNIK

Časopis Snežnik
ISSN 1318-3656

Izdajatelj:
Provocativa,
Bojan Oblak s.p.

Odgovorni urednik:
Bojan Oblak

Uredništvo:
Časopis Snežnik, Bazoviška
ulica 40, 6250 Ilirska Bistrica
E-pošta:
info@e-sneznik.net
Trženje:
oglasia@e-sneznik.net

Tisk:
Tiskarna SET d.o.o.,
Ljubljana

Snežnik je vpisan v razvid
medijev pri Ministrstvu za
kulturo, pod zaporedno
številko 347.

Naklada: 17.000 izvodov

Navodila in pravila:
Za točnost podatkov v
naročenih rubrikah in pri-
logah odgovarjajo njihovi
avtorji oz. naročniki. Avtor
nepodpisanih prispevkov je
odgovorni urednik.
Nenaročenih prispevkov in
fotografij ne vračamo in ne
honoriramo.

Stališča, izražena v kolumnah
in drugih prispevkih zunanjih
avtorjev, ne izražajo nujno
stališča uredništva.

Časopis Snežnik je brezpla-
čen. Pošta Slovenije ga dosta-
vlja vsem gospodinjstvom v
občinah Ilirska Bistrica, Pivka,
Hrpelje – Kozina, Postojna in
Divača.
Fizične in pravne osebe ga

lahko naročijo po pošti ali
e-pošti. Plačajo stroške
distribucije, ki znašajo za
eno leto oz. 12 števil 24
EUR za naslovnike v Slove-
niji ter 39 EUR za naslovni-
ke v tujini.

Datum izida: 30. 10. 2013
Pravilnik o nagradnih
igrah v časopisu Snežnik
se nahaja na sedežu ure-
dništva.

Primorske Novice

Društvo ljubiteljev železnic si prizadeva za ohranitev kulturne dediščine

Bistriški vodni stolp bo postal muzej

Nedavno tega je bila slovenska strokovna, pa tudi laična javnost na okopih v boju za ohranitev vodnega stolpa na železniški postaji v Divači. Tega izjemnega objekta naše tehnične dediščine na žalost ni več, čeprav odgovorni zagotavljajo, da ga bodo postavili na novo. Morebiti bi se kaj podobnega zgodilo tudi sicer manjšim vodnim stolpom na železniški postaji v Ilirski Bistrici, če se ne bi za njegovo obnovo zavzeli prizadevni člani pred tremi leti ustanovljenega Društva ljubiteljev železnic.

Ob vsestranski pomoči Slovenskih železnic in finančnem prispevku ilirsko-bistriške občine dobiva vodni stolp lepšo podobo, s tem pa tudi možnost, da bi v njem uredili tehnični muzej.

Zametki muzejskega kompleksa

Bistriški vodni stolp, zgrajen tako kot železniško poslopje iz sivega kamna, sicer ni edini ob železniških progah na Slovenskem, je pa z nedavno obnovljeno streho eden bolje ohranjenih. "V našem društvu smo že ob ustanovitvi leta 2010 s Slovenskimi železnicami podpisali pismo o nameri za ureditev vodnega stolpa in dveh prizidkov, s posebnim poudarkom na ureditvi bodočega zamatka muzejske zbirke elektrovleke na Slovenskem," je namero Društva ljubiteljev železnic predstavil njegov predsednik Ivan Simčič.

Vodno društvo je v nekaj letih storilo zares veliko. Uspelo jim je pripeljati povsem restavrirano Bredo, eno najstarejših elektrolokomotiv, ki je vozila na primorskih progah od Postojne do Trsta in iz Pivke do Reke že v času pred drugo svetovno vojno, ko so Italijani ti dve progi elektrificirali. Breda je sedaj prvi od pomembnih eksponatov naše železničarske tehnične dediščine na bistriški železniški postaji. Skupaj z vodnim stolpom in bodočim muzejem elektrovleke pa bo vključena v muzejski kompleks. Višek prizadevanj društva je bila junijsko zelo odmevno praznovanje 140-letnice proge Pivka (tedaj Št. Peter na Krasu) - Reka.

Nekaj zanimivih muzejskih eksponatov

"Po tej uspeli prireditvi smo se lotili obnove vodnega stolpa. Bistriška občina je v letu 2011 namenila 4200 evrov za nabavo kritine, popravilo strehe na stolpu in prizidkih pa so financirale Slovenske železnice v vrednosti nekaj več kot 20.000 evrov. Vsi našeti partnerji - naše društvo, Slovenske železnice

in občina Ilirska Bistrica - načrtujemo ureditev prostorov z vodovodno in električno opremo ter pripravo prostora za bodočo muzejsko zbirko elektrovleke na Slovenskem," je dodal Simčič.

V društvu so prepričani, da jim bodo ljudje dali veliko zanimivega gradiva, če jim bo uspelo urediti muzej. Vodni stolp, ki sicer ni dostopen za ogled, pa že sedaj vsebuje nekaj zanimivih eksponatov. Na prvem mestu je treba omeniti veliko signalno napravo, ki je bila vgrajena na železniški postaji v Ilirski Bistrici in je bila kot prva naprava za daljinsko premikanje kretnic z ročno usmerjenimi signali z železniške postaje v svojem času pravo čudo tehnike.

V nadstropju vodne postaje sta

Orbanić tudi opozarja na posebnost bistriške vodne postaje, ki je imela obilo vode vso leto. Izvir potoka Bistrice je namreč izredno bogat in nikoli ne presahne. Od njega do železniške postaje so napeljali posebno vodovodno cev, ki je služila zgolj potrebam železnice. Vodo so s cisternami vozili na postaje, kjer so jo v sušnih mesecih primanjkovalo, zlasti na istrski progi od Kozine do Pulja s krakom do Raše.

V Orbanićevi monografiji je objavljen tudi dokument iz arhiva Slovenskih železnic, v katerem je naveden natančen opis značilnosti bistriške vodne postaje: "Voda v Ilirski Bistrici je zelo dobra, čista pitna voda, ki jo s cisternami vozijo na sosednje postaje. Vode je vedno dovolj, le v največji suši jo je nekoliko manj, toda vir doslej še ni usahnil." V istem dokumentu lahko preberemo, da teče voda od izvira do postaje gravitacijsko po cevovodu dolžine 1714 metrov.

Simčič je ob predstavitvi načrtov društva dejal, da bi želel pridobiti status društva v javnem interesu. Tako bi lažje pridobili v upravljanje prostore nekdanje čarine na železniški postaji, kjer bi si uredili sedež. "Uresničitev vseh

načrtov bo seveda odvisna od denarja. Vsekakor pa bomo v pritličju vodnega stolpa namestili že omenjeno signalno napravo in vodomere, čeprav si ne upam napovedati, kdaj se bo to zgodilo," pravi Simčič.

Poleg tega člani društva čaka še ureditev prostora, kjer so postavljeni kovinski sodi. Prostor v zgornjem delu vodnega stolpa sloni na železnih gredah, prekritih z lesenim podom. Vsak železni sod drži 70 kubičnih metrov vode, zato je sanacija sodov vsekakor hvale vredna akcija relativno mladega društva, ki želi ohraniti železniško tehnično dediščino s poudarkom na elektrovleki. Ne gre namreč zanemariti dejstva, da so bile omenjene primorske proge elektrificirane leta 1936, medtem ko je prvi vlak z elektrovleko pripeljal iz Postojne v Ljubljano šele leta 1962.

TOMO ŠAJN

PN, 19.oktober 2013

Iz poslanskih klopi

Iz zakulisja Državnega zbora

Za nami je mesec oktober. Mesec, ki nas razveseljuje zaradi svoje barvitosti, pestrega vremena, pridne roke pa nagradjuje z obilnim pridelkom. Letošnji oktober pa si bomo zapomnili še po burni razpravi o upravičenosti uvedbe davka na nepremičnine. In to ne zgolj v parlamentarnih dvoranah, temveč tudi v strokovni in širši javnosti. Gre za dajatev, ki jo bo občutil sleherni lastnik vsaj ene nepremičnine v Sloveniji zato je razumljivo, da uvedbo davka spremljajo številna nasprotovanja. Ta izhajajo predvsem iz strahu in negotovosti zaradi le delnih ali napačnih informacij, ki krožijo v javnosti. Je pa tudi vlada storila premalo, da bi z jasnimi izračuni ljudem na razumljiv način predstavila nove spremembe. V nadaljevanju predstavljam najpomembnejša dejstva o novem davku, po predlogu, ki je vložen v zakonodajno proceduro. Vemo namreč, da so nekatere rešitve še vedno predmet usklajevanj.

Davki na nepremičnine predstavljajo enega najstarejših davčnih prihodkov. Poznane so ga že stare kulture. Davek je bil pogosto vezan na značilnost nepremičnine (npr. na število in velikost oken, število nadstropij...) in je predstavljal glavni davčni vir lokalne skupnosti. V Sloveniji imamo trenutno štiri vrste dajatev z naravo davka na nepremičnine. To so nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč, davek od premoženja, pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest in davek na nepremično premoženje večje vrednosti. Tak sistem obračunavanja dajatev od premoženja je zastarel, neenoten, nepregleden in neprilagojen novim ekonomskim razmeram. Odvisen je od angažiranosti in politike posamezne občine zato prihaja do neenakopravne obravnave istovrstnih nepremičnin in celo do nepravilne obravnave davčnih zavezancev. Takšno stanje je žal tudi v naši občini, saj je dejstvo, da se nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča ni obračunavalo vsem upravičencem. O uvedbi davka na nepremičnine se govori že desetletje in najbrž se tega projekta ne bi lotila niti sedanja vlada, če ne bi bila zaradi ogromne proračunske luknje primorana poiskati nove vire. Z uvedbo davka na nepremičnine želi vlada vzpostaviti preglednejši in na ravni cele države primerljiv sistem obdavčitve nepremičnin. Nov davek bo temeljil na enotni davčni osnovi, to je na posplošeni tržni vrednosti nepremičnine, nepremičnine in zavezance pa bo določal na podlagi enotnega registra nepremičnin. In prav register nepremičnin je glavno jedro spora oz. nasprotovanj. Dejstvo je, da je popis nepremičnin v letu 2008/09 temeljil na izjavah lastnikov in ne strokovne ocene na terenu in da država še vedno nima ustrezno urejenega lastništva svojih nepremičnin (kot so npr. ceste, gozdne in poljske poti, hudoourniki in melioracijski kanali...) zato je pričakovati določene nepravilnosti oz. anomalije. Je pa uvedba davka lahko tudi neke vrste prisila, da se ta register nepremičnin končno ustrezno prečisti in odraža realno stanje v naravi. Tako glede dejanske rabe kot primerne ocene tržne vrednosti. V tej luči se mi zdi pomembno, da zakon uvaja poskusni, informativni izračun vrednosti nepremičnin, ki ga bo morala Geodetska uprava izdati do 1. februarja 2014, v kolikor bo zakon seveda sprejet še letos. Poskrbljeno je tudi za ustrezno pravno varnost, saj bomo davčni zavezanci imeli možnost pritožbe na izdano odločbo o odmeri davka.

Slovenci imamo specifičen, edinstven odnos do svoje lastnine, zlasti to velja na podeželju. Številni so se marsikomu odpovedovali, za dopust in še kaj so bili prikrajšani tudi njihovi otroci, vse z željo, da pridejo do lastne hiše. Ta generacija ljudi seveda težko sprejema novo obdavčitev kot pravično in upravičeno. Še posebej ob ekscesnih primerih, ki jih razkrivajo mediji (Tovšak, Krebelj, Hrvatić...). V teh primerih morajo državni organi opraviti svoje delo, popraviti ocenjene vrednosti in izreči globe. Stroka ocenjuje, da se bo davčno breme v povprečju povečalo za približno 50 odstotkov. Drži pa, da bo breme absolutno večje za vse tiste lastnike nepremičnin, ki doslej niso plačevali nič ali neupravičeno malo. Predlog vsebuje tudi nekatere oprostitve in olajšave. Tako bodo posebnih olajšav deležni upravičenci do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka (ti bodo plačali le 50% odmerjenega davka) ter invalidne osebe, ki za gibanje potrebujejo invalidski voziček (takim upravičencem se davek zniža za 30%). Davku še vedno ostro nasprotujejo tudi kmetje, čeprav je vlada večini njihovih zahtev prisluhnila, znižala stopnjo za kmetijska in gozdna zemljišča ter kmetijske stavbe, neplojna zemljišča, varovalni gozdovi ter gozdni rezervati pa so oproščeni plačila davka. Predlog zakona predvideva maksimalno kapico, po kateri davek na hektar kmetijskega zemljišča ne bo smel preseči 20 evrov/ha, davek na hektar gozdnega zemljišča pa ne bo smel preseči 5 evrov/ha. Izračuni kažejo, da bo kmet, ki ima v lasti 12 ha gozda, plačal toliko davka kolikor bo zaslužil s prodajo dveh kubičnih metrov drv. Kmet, ki ima tri krave in namolze 5.000 do 7.000 litrov mleka na leto, pa bo plačal toliko davka, kot stane 90 litrov mleka v trgovini, torej okoli 100 evrov. Še najmanj je vlada popuščala gospodarstvu, kjer je določena 0,75% stopnja za poslovne in industrijske objekte, ki na agregatni ravni pomeni dvig davčnega bremena za podjetja za približno 30 odstotkov glede na dosedanje nadomestilo. Tudi tu velja, da so bile precejšnje razlike pri dosedanji odmeri, novi davek naj bi to breme enakomerno porazdelil zato uvedbo davka podpira tudi Gospodarska zbornica. Opozarjajo pa, da bi se morala davčna osnova tudi za poslovne in industrijske objekte znižati na 85% ocenjene vrednosti tako kot je to predvideno za stanovanjske objekte. S čimer se tudi sama strinjam.

Glede na to, da je uvedba davka na nepremičnine predvidena tudi v Programu stabilnosti, ki ga je vlada predložila Bruslju, bo obravnavala zakona v Državnem zboru potekala po nujnem postopku v prvi polovici novembra. Dejstvo je, da gre za še enega od ukrepov vlade za krpanje proračunske luknje, ki pa je po moji oceni bistveno milejši in pravičnejši ukrep kot krizni davek ali pa dodatni rezi v plače, pokojnine in socialne transfere. Osebnostnim, da je za prihodnost Slovenije večji problem proračun za 2014, ki je premalo razvojni naravnano zato pričakujem, da bodo naši predlogi upoštevani.

Kristina Valenčič, poslanka

GATIS
POLNI ENERGIJE

preverite
((080 2802))

Naročanje tudi na
www.gatis.si

Ugodne cene in hitra dostava energentov za ogrevanje

KURILNO OLJE IN DIESEL DRVA PELETI BRIKETI

ENERGENTI

MALIBU

OZVOČENJA IN OSVETLITVE PRIREDITEV

profesionalno in cenovno ugodno

Marjan Uljan
Podgraje 26/a
6250 Ilirska Bistrica

T: +386 41 740 550
W: www.malibu.si
E: slupinamalibu@gmail.com

Obisk

OBČINA HRPELJE – KOZINA GOSTILA
OBČINO NOVACI IZ MAKEDONIJE

V začetku poletja so predstavniki Občine Hrpelje – Kozina obiskali Občino Novaci na jugu Makedonije ob mestu Bitola. O tem smo že poročali v našem časopisu.

Spodbudne besede župana Občine Novaci, predvsem pa obilo zanimanja za tehnološke rešitve, je vsekakor velikega pomena za medsebojno sodelovanje.

V jesenskem času, v mesecu oktobru pa je makedonska občina vrnila obisk.

Delegacija Občine Novaci je v prvih dneh oktobra obiskala občino Hrpelje – Kozina, z namenom spoznavanja oseb in krajev. Poudarek je bil na možnosti sodelovanja na gospodarsko-tehnološkem delu in razvoju ter promociji podeželja. Delegacijo je vodil župan Občine Novaci Lazar Kotevski, skupaj s svojim predsednikom občinskega sveta Občine Novaci Pecom Micovskim. V delegaciji sta bile tudi svetovalka za družbene dejavnosti in svetovalka za evropske projekte.

S svečanim sprejemom v poslopju Občine Hrpelje – Kozina in pozdravnimi besedami župana Občine Hrpelje – Kozina Zvonka Benčiča Midreta, se je pričel dan spoznavanja hrpeljsko – kozinske občine. Delegaciji občin Novaci in Hrpelje – Kozina sta družno obiskali eno največjih pridobitev preteklega desetletja, obrtno industrijsko cono v Hrpeljah. Zanimanja vreden je bil ogled dveh visoko razvitih podjetij, ki domujeta v OIC: podjetje Robotina in podjetje Kerh Normalije.

Skupaj so si nato ogledali novozgrajen in pred kratkim odprt vaški dom Hrpelje, kar je razveselilo delegacijo, ko so uvideli možnosti razvoja v okviru sofinanciranja s strani

mivih in zaželenih ogledov s strani gostov je bi vsekakor ogled podeželja v Brkinih, kakor nam je povedal podžupan Občine Hrpelje – Kozina Peter Boršič, sicer koordinator srečanja. Delegacija si je ogledala pršutarno Pri Damjanu v Slopah, kmetijo, ki se ukvarja s sadjem, izdelki iz sadja, zelenjavo; kmetijo Renko v Slivju ter ekološko sirarno in žago za razrez lesa Mahne v Tatrah.

V nadaljevanju je delegacija Občine Novaci skupaj z gostitelji obiskala tudi sosednjo Občino Dolino (pred kratkim pobrateno) ter Trst z okolico. Delegacijo občine so sprejeli tudi na Obrtno podjetniški zbornici Sežana, kjer jih je pričakal predsednik OPZ Milan Škapin ter jim predstavil delovanje zbornice. Obiskali so tudi slovensko obalo in Luko Koper.

Evropske unije. Ogledali so si vrtec in osnovno šolo, kjer so jih toplo sprejeli tudi otroci, ki so makedonske narodnosti in živijo že več let v Hrpeljah in okolici.

Eden izmed najbolj zani-

»Pričakujemo lahko še tesnejše stike v prihodnosti, predvsem na področju razvoja podeželja in sodelovanja med ljudmi – občani obeh občin«, je pojasnil Peter Boršič, podžupan hr-

peljsko – kozinske občine. »Skupaj z občino Novaci, smo se vključili v projekt »Evropa za državljane«, ki daje možnost sodelovanja občinam iz Evropske Unije z občinami, ki so izven EU, za sodelovanje občanov pri kulturnem dialogu in sodelovanju civilne družbe. Projekt je vreden cca. 140.000 evrov in je bil že oddan, trenutno pa je v fazi pregleda projekta. Od sodelovanja si obetamo mnogo, saj bodo imeli možnost sodelovati vsi občani, društva in organizacije, ki si bodo to želela in bodo imela dobre rešitve. Resnično smo ob obisku delegacije spoznali dobre ljudi. Podobni smo si po prednostih in težavah, tako lahko skupaj dosežemo nekaj več v odnosu do institucij EU, predvsem pri skupnih projektih, kakor tudi pri medsebojnem sodelovanju občanov obeh občin«, je še dodal Boršič.

Tradicionalna prireditve

KOSTANJEV
PRAZNIK V
RODIKU

Kot že vrsto let, so se tudi letos številni udeleženci zbrali na tradicionalnem 14. Kostonjevem prazniku v Rodiku. Letošnje leto je sicer bilo posebno že s stališča vremena. Suho, toplo poletje je pustilo sledi že na kostonjih. Manjša bera kostonja, in posledično več iskanja plodov je njihove cene dvignilo v nebo na ljubljanski tržnici, kjer se prodajajo po 9 eur za kilogram. Rodičani so šli v akcijo ter kostonj kupili na Štajerskem. Vreme pa je seveda še kar

vodilni člani TD Rodik v družbi podžupana občine Hrpelje – Kozina Petra Boršiča

naprej nagajalo, in tako tudi na praznično soboto v Rodiku. Organizatorji so zato praznik predstavili na nedeljo. In odločitev je bila pravilna. V nedeljo je osrednji trg v Rodiku in stranskih ulicah preplaval vonj po kostonju, vonj po kuhani hrani izpod kotlov ter glasovi obiskovalcev praznika.

Kot vsako leto je ta praznik tudi športno obarvan. Sestavni del je 10 kilometrski kostonjev tek, kostonjev pohod in igra na škrabe. Za najmlajše je bilo poskrbljeno z ustvarjalno delavnico »Jesen v Rodiku«.

Ljubitelje hrane je nadeševala razstava dobrot iz kostonja in drugi pecivo, katero ste si lahko kupili tudi za domov. Dopoldanski čas je je mineval v kuhanju v bakrenih kotlih. Le to hrano se nato tudi prodaja obiskovalcev, ki želijo poskusiti pripravljene jedi. Manjkala ni niti velika kostonjeva torta, ki so jo delili in prodajali še ves popoldan. In bila je res okusna.

Poskrbljeno je tudi za kulturni del praznika. Nastopili so »Dalmatinci iz Trogirja«, izbrali so kralja in kraljico kostonja nato pa se je praznik nadaljeval ob zvokih uspešne brkinske skupine »The Uncles«.

Na prireditvi je sodelovalo tudi večje število stojnic, domačih, lokalnih pa tudi drugih proizvajalcev gastronomskih pa tudi knjižnih dobrot.

INTARZIJA d.o.o.

Topdom
skupine

urnik:
7 - 19
sobota: 7 - 13

NOVO!

Nudimo široko izbiro dimenzij
pohištenih cevi
RAZREZ BREZPLAČEN

Za male in velike mojstre

Trgovina MFM INTARZIJA
v Prestranku, Reška c. 40
tel: 05 703 00 00

- Belite stanovanje ?
- Barvate opaže, stavbno pohištvo ali ograje ?
- Obnavljate ali izolirate fasade ?

**Oglasite se v bogato založeni
trgovini MFM Intarzija na Prestranku**

OPTIKA

Gregor Primc

Gregorčičeva 9 • 6250 ILIRSKA BISTRICA
Tel.: 05/71-00-510

- MERITVE DIOPTRIJE
- OKULISTIČNI PREGLEDI
- MERJENJE OČESNEGA TLAKA
- IZDELAVA IN POPRAVILA OČAL NA RECEPT ALI BEZ

- ROČNE URE
- ZLAT NAKIT • SREBRN NAKIT •

URNIK
PON-PET 8-12 in 15-18
SOBOTA 8-12

STE ŽE SLIŠALI:

Testirajte mini digitalni slušni aparat in če bodo vaša pričakovanja izpolnjena, ga lahko kupite.

Sonetik
MEDICINSKO SLUŠANJE

Praznik na Tatrach

Praznik brkinskega jabolka

Brkini so poznani po pridelavi kakovostnega sadja, predvsem jabolk in češpelj ter po brkinskem slivovcu. Že dve desetletji deluje Društvo brkinskih sadjarjev, obiskana pa je brkinska sadna cesta. Že tretjič pa je v začetku oktobra na Tatrach potekal Praznik brkinskega jabolka, ki ga je organiziralo domače Kulturno turistično društvo Škant, ustanovljeno pred štirimi leti in ki ga vodi predsednik Roman Mahne. Praznik pri naša promocijo brkinskega jabolka in vseh pridelkov iz jabolk ter drugih proizvodov Brkinske sadne ceste.

Letošnjo prireditev, posvečena brkinskemu jabolku, s pestrim kulturnim in glasbenim programom, razstavami, stojnicami in kulinaričnimi dobrotami, je sicer zmotilo deževno vreme, vendar so domačini vztrajali in v vas, ki šteje kaj čez 50 prebivalcev na več kot 750 metrih nadmorske višine (glavna značilnost vasi pa je lipa in pod njo kamnita miza), pritegnili ljubitelje narave in zdravega načina življenja.

Organizatorji so pripravili dvodnevno prireditev, ki jo organizirajo vsako drugo leto in postaja pravi praznik, posvečen brkinskem jabolku in tukajšnjim prebivalcem. »Za organizacijo praznika, kjer sta nam v veliko pomoč Občina Hrpelje-Kozina in Krajevna skupnost Tatre, smo se odločili zaradi promocije našega hribovitega območja, ki daje ob priden

in marljivem delu Brkincev izvrstno kakovost sadja. Sadjarji Brkinov, teh je več kot 120, so se vključili v Brkinsko sadno cesto in eden od ciljev projekta je promocija te ceste skozi glavni produkt, to pa je jabolko, in vse druge produkte iz jabolk kot so jabolčni sok, jabolčni kis, jabolčne krljke, marmelade, žganje in druge proizvode Brkinov. Ponudniki sadne brkinske ceste so tudi letos pripravili bogato založene stojnice. Letošnja letina nam je ponudila hladno pomlad ob cvetenju jablan in poletno sušo, jesenski dež pa je prišel kakšnih pol meseca prepozno. Smo pa zadovoljni, da so nam dobro obrodile slive, iz katerih delamo tudi brkinski slivovec, ki se kuha v posebnem brkinskem kotlu z več kot 150-letno tradicijo in je naše žganje od leta 2003 zaščiteno z geografsko označbo,« poudarja predsednik KTD Škant Roman Mahne z ekološke kmetije Mahne na Tatrach, kjer imajo certifikat ekološkega kmetovanja od leta 2002.

Kljub slabemu vremenu so se organizatorji zelo potrudili, saj so prireditev spravili pod šotor. Pripravili so pestro in zanimivo razstavo jabolk, združeno z razstavo starega kmečkega orodja. Razstava je tako pritegnila staro populacijo, ki se je spomnila orodja iz svojih otroških dni, kot tudi mlade, ki skušajo negovati tradicije.

Domačini so prikazali ročno stiskanje jabolk in jabolčnik ponudili obiskovalcem, še zlasti so ga bili veseli mladi. Kuhali so tudi brkinski slivovec, ki je kot žganje z geografskim poreklom zaščiteno že 10 let. Stojnice pa so ponujale tudi jabolčni zavitek, jabolčno čežano, pečena jabolka, krompir v zj'vnci, joto in druge brkinske kulinarične dobrote. Gotovo nihče ni odšel praznih rok. Jabolka in druge sadne pridelke je bilo mogoče kupiti po ugodnih cenah. Za 15-kilogramski zaboj jabolk je bilo treba odšteti 12 evrov. Seveda bodo proizvajalci na Brkinski sadni cesti ponujali sočne sadeže celo sezono.

Sobotnega pohoda ob jablanah se je kljub dežju udeležilo več kot 20 pohodnikov. Višek pa je prireditev dosegla s kuhanjem županovega kompota in razglasitvijo rezultatov ocenjevanja za naj brkinski štrudelj. Komisija, ki so jo sestavljali Peter Boršič, Jana Morelj in Kristjan Lukač, je ocenila 15 vzorcev štrudljev. »Vsi štrudlji so bili kvalitetni, nekaj je bilo tudi posebnih. Pravi brkinski štrudelj je samo iz brkinskih jabolk. Nekateri štrudlji so imeli še druge sestavine kot so skuta, buče, rozine

idr. Skušali smo zadostiti kriteriju izvirnosti in v ožji izbor uvrstili pet štrudljev,« je težavno delo komisije ocenil njen predsednik Peter Boršič, sicer podžupan Občine Hrpelje - Kozina. Zmagovalni štrudelj si je priporil Karlo Šturm iz Gradišča pri Materiji, drugi je bil Bernard Bolčič iz Prešnice in 3. mesto je osvojila Natalija Ludvik z Rjavč.

Bogat je bil tudi dvodnevni zabavni program, v katerem je kar sedem ansamblov nastopilo na reviji narodno zabavnih ansamblov. Za ples je poskrbela Tanja Žagar in spremljevalna skupina Avantura. Na svoj račun so prišli tudi otroci z lutkovno predstavo, za smeh in dobro voljo je poskrbel igralec Gorazd Žilavec s predstavo Lepo je biti Beno. Zapeli so Novi spomini, Navihanke, Marjetka Popovski s svojo skupino.

Besedilo in foto:
Olga Knez

Razmišljanja

Jesen, zreli plodovi in »zreli ljudje«

Skoraj vsak prvi spis v šoli, v vseh razredih ima običajno naslov »Jesen«. In skoraj vsi se začnejo na način – V naše kraje je prišla jesen. Odelo se je v žive barve, rdeče, rumene, zelene, rjave. V daljavi slišimo zvok motorke, pripravlja se kurjava za zimo. Na njivah, so zreli plodovi, katere pobiramo skupaj z nono in nonotom. Mama kuha marmelado, suši sadje,

Res je, vse to je res. To je jesen. Čudovit letni čas, ko nam narava bogato obrodi. Ko nam narava pokaže zahvalo, za vse kar smo ji podarili v predhodnih mesecih. Nekaj je seveda obdelanega, na njivah, sadovnjakih, vrtovih. Narava pa seveda da tudi precej darov sama. Jesen pa je tista, ki nas bogato zasuje z plodovi. Starejše generacije so se veselile jeseni, ker so dobili marsikateri priboljšek za hrano in popestritev. Pa, vemo vsi, tudi zaslužiti se je dalo, si izboljšati svoje prihodke. Kako so bili nekoč in so danes veseli ljudje kostanja, posebej ko ga prepražimo na ognju in zadiši tisti prijeten vonj. V kolikor je dobra letina so naši gozdovi polni gob. In ni je gospodinje, ki ne zna pripraviti odličnih jurčkov, »pohanih« marel, lisičk.

To so naravne danosti, trosnice, ki se same zasejejo. To je del blagov narave, nam ljudem. Ampak ljudje smo si po naravi različni. Nekateri gredo v trgovino in le-te naravne danosti kupijo, drugi se odpravijo na tržnico, tretji pa gredo najraje sami v gozd, kjer združijo koristno z prijetnim. Imamo kategorijo ljudi, ki jim lahko rečemo »urbani nabiralci«. To so ljudje, povečini iz urbanih naselij, ki z avtom pridejo v gozd iz glavne ceste na gozdno cesto, kjer običajno piše – voziš na lastno odgovornost – ali pa – dovoljeno lastnikom parcel. Spet drugi parkirajo vozilo ob cestišču, da je ob srečanju dveh vozil potrebna zvrhana mera previdnosti. Ljudje pridejo, naberejo gobe in gredo. Če je travnik, površina pomečkana? Ah, saj bo že.

Imamo pa še posebno kategorijo, ki jim lahko rečemo »plenilci«. Ljudje, ki pridejo na svež zrak, ali na kosilo v kakšen izmed gostinskih obratov in uživajo v svežem zraku ali odlični kulinarični ponudbi lokalov v Brkinah. Nekaj teh obiskovalcev pa se nato ustavi v gozdu, kjer, če imajo srečo, naberejo gobe ali gozdne sadeže. Če pa nimajo te sreče, in da se ne vrnejo praznih rok, naberejo med hojo, ob poti lahko tudi kak sadež. Sadež utrzan z drevesa je najslajši. Ja kaj za vraga, če ni tvoj. Pa tudi pridelki, ki so na njivi, lahko kaj hitro romajo v plastične vrečke. Kar nekaj lastnikov ali drugi domačinov je že dobilo odgovor »ma saj ne piše da je privat«, na vprašanje »ali je to vaše?«. In ljudje, lastniki zemljišča, ki zanj plačujejo davek, pridejo na njivo kjer jih pričakajo luknje med vrstami nasada. Le kdo za vraga, se ne bi jezil. In resnično ima prav.

Plenjenje, parkiranje vozil vseh povsod po gozdu in travnikih, poškodovanje mladih dreves, odmetavanje smeti po naravi je postalo del našega vsakdana. Pa ni bilo vedno tako. In ni prav da je tako. To je nesprijemljivo za vsakega človeka, in ne le za lastnika zemljišča, ki nekaj da na neokrnjeno naravo, čisto okolje in naravne danosti. Iz leta v leto se te zlorabe dogajajo predvsem v jesenskem času. In tudi letos ni bilo izjem. Organi, ki imajo pooblastila, da te zadeve zaustavijo delajo preslabo. To je skupen problem vseh občin, ki imajo v svoji sestavi Brkine. In prepozno je da o tem problemu govorimo vsako leto jeseni. Problem je potrebno izpostaviti ko ni »lovske sezone«, in takrat pripraviti potrebne ukrepe, da se ti dogodki zaustavijo. Vsak sleherni lastnik zemlje ima pravico da sam upravlja s svojo lastnino. In pristojni organi morajo temu pomagati. Marsikdaj je že beseda dovolj, da ljudje spoznajo zmoto. Če pa se z lepo besedo ne da, je potreben tudi ukrep. Gobe bodo že zrasle same, a zelenjava posajena na njivi, mora biti zopet posajena. In za to so potrebne človeške roke. Tiste roke, ki jih vsak dan uporabljamo pri delu, pri učenju, pri rekreaciji, pri vsakodnevnih opravilih, pri objemu. Roke, ki nam pomagajo živeti, ki nam pomagajo preživeti. Roke, ki nam dajo naš vsakdanji kruh. Zato, vsako delo je »matranje«, zato mora biti spoštovano s strani organov države, občin. S strani vsakega izmed nas. Človek mora človeku najprej izražati spoštovanje do njegovega dela. Le to, je edina prava pot za medsebojno uspešno sožitje. Vrednota, ki je žal manjka tudi v naši državi. Brez spoštovanja do dela, tudi uspešne družbe, žal, ne more biti. Primerov je precej: tajkunske zgodbe, krediti iz propadlih zgodb o lastninjenju, izčrpavanje državnih podjetij s strani nekompetentnih uprav, odpisovanje dolgov, afere v politiki, itd. Tega si ne smemo več privoščiti. Postati mora preteklost. Pred nami mora biti prihodnost. Cilj mora biti povrniti nazaj spoštovanje vrednot do dela in do pravičnosti.

Peter Boršič

Agrarne skupnosti

OKROGLA MIZA

V Hrpeljah je bila 9.10. na željo MKO okrogla miza s predstavniki obalno-kraških agrarnih skupnosti. Okrogle mize se je udeležilo zares veliko obiskovalcev, ne le iz Primorske, ampak tudi iz Gorenjske. Poleg ministra Dejana Židana je bilo prisotnih več uglednih gostov. Preko 200 udeležencev je od snovalcev zakona, zlasti Andreja Hafnerja iz MKO, dobilo vpogled v izhodišča za vsebinsko pripravo zakona, ki je sicer že v veliki meri spisan. Zakonodajalec je pri tem sodeloval tudi s ZPASS, predvsem našim pravnikom in članom UO Matjažem Andrejašičem, vendar je vseeno želel pridobi tudi dodatna mnenja in pripombe za morebitne popravke pred javno razpravo predloga.

Osnova se je zdela udeležencem dobra, kljub temu pa so imeli številne predloge in opazke glede detajlov, ki bi jih bilo v sistemskem zakonu tudi potrebno rešiti. Poleg tega je nekaj ducat udeležencev predloge in stališča posredovalo tudi z anketnimi listi. Naslednja okrogla miza bo v Lukovici in potem v Ratečah. O terminih vas bomo obvestili in vabimo tudi nečlane k čim večji udeležbi, saj bo ta zakon osnova za delovanje agrarnih skupnosti za naslednje, zelo dolgoročno obdobje.

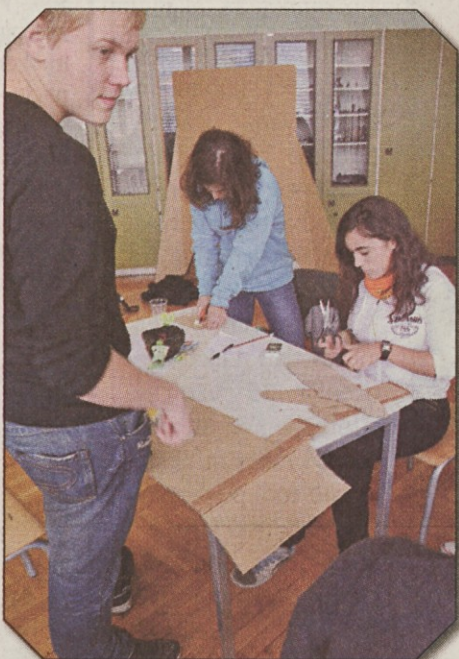
Če povzamemo najbolj pogosta vprašanja udeležencev, je bilo govora o ponovnem odprtju roka za vračilo premoženja AS, ki so rok zamudile, možnostih vračila zemljišč AS tržaških Slovencev na naši strani, problemu neznanih dedičev v AS, problematiki občin v lastniški strukturi AS, opravljanju pridobitne dejavnosti AS, potrebi po pomoči AS ob uvajanju novega zakona (agrarni komisar, UE, ZPASS) ter o možnosti nakupa in prodaje nepremičnin.

Šolski center Postojna

V postojnskem šolskem centru o inovativnih virih novih energij

Ljubljana, 11. oktobra (STA) - V postojnskem šolskem centru se je zaključil projektni teden Mlade ideje za Evropo, ki ga je izvedlo Društvo mladinski ceh v sodelovanju s podobno organizacijo iz Nemčije in Šolskim centrom Postojna. Projektni teden je minil v razmišljanju o inovativnih virih novih energij, danes pa so dijaki z mentorji svoje ideje tudi predstavili.

mladi skozi vodene delavnice spoznavajo institucije EU ter Evropo v celoti in iščejo inovativne rešitve za Evropo 2030 na področju novih energij ter se naučijo politične participacije in aktivnega udejstvovanja v družbi. Prav

tako si prizadevajo za dialog o politič-

sta, ki bi absorbirala energijo avtomobilov, z njo pa bi napajali vzporedno železnico, pa magmamat, kjer bi z vrtino v globini zemlje prišli do magme, do katere bi črpali vodo, ki bi se uparila, vročino zemlje pa bi izkoristili za proizvodnjo elektrike, in čevelj na baterijo, ki bi se polnila s pomočjo hoje. To baterijo bi lahko uporabljali v manjših napravah (telefonih, tablicah, itd.)

Projekt poteka v 26 evropskih državah, finančno ga podpira nemški Robert Bosch Stiftung, v Sloveniji pa izvaja ljubljansko društvo mladinski ceh.

Tematika zajema zelo široko področje novih vrst energij, ki so ga dijaki podrobneje razdelali ter dodali svoje ideje in razmišljanja. S pomočjo strokovnjakov ekologije in energije so dijaki oblikovali predloge za oblikovalce politik, stroko in gospodarstvo, je sporočil vodja projekta Martin Lenarčič.

Glavni cilj projekta Mlade ideje za Evropo je, da

nih vprašanjih med mladimi preko meja z izmenjavo pogledov in mnenj z drugimi mladimi iz različnih evropskih držav.

Dijaki so izoblikovali nove, inovativne rešitve pridobivanja novih energij v prihodnosti. Te ideje se danes morda zdijo še neuresničljive, a dijaki verjamejo, da bo razvoj v prihodnosti omogočal njihovo uresničitev. Med idejami so avtoce-

YOUNG IDEAS FOR EUROPE

Robert Bosch Stiftung

IZJAVA ZA JAVNOST PO DOGODKU

Skupaj z organizacijo IFOK iz Nemčije in Šolskim centrom Postojna so v Društvu mladinski ceh izvedli projekt *Mlade ideje za Evropo*.

Projektni teden, na katerem so mladi razmišljali o inovativnih virih novih energij, je potekal na Šolskem centru Postojna med 7.10. in 11.10.2013.

V petek, 11. oktobra, so dijaki skupaj s svojimi mentorji širši javnosti in medijem predstavili svoje ideje. Kot častni ambasadorji projekta so se zaključne prireditve in dinamične predstavitve rezultatov, udeležili evropski poslanci Milan Zver, Romana Jordan ter Tanja Fajon. Prisluhnili so idejam dijakov ter jih spodbudili za sodelovanje pri podobnih projektih.

Tematika zajema zelo široko področje novih vrst energij, ki ga so ga dijaki podrobneje razdelali ter dodali svoje ideje in razmišljanja. S pomočjo strokovnjakov na področju ekologije in energije, Matejo Kegel Kozlevčar (portal energetika.NET), Gorazdom Marinčkom (slovenski e-foruma) ter dr. Borutom Likarjem (Univerza na Primorskem ter Inštituta za inovativnost in tehnologijo), so dijaki oblikovali predloge za oblikovalce politik, stroko in gospodarstvo.

Glavni cilj projekta je, da mladi skozi vodene delavnice spoznavajo institucije Evropske unije ter Evropo kot celoto in iščejo inovativne rešitve za Evropo 2030 na področju novih energij ter se ob tem naučijo politične participacije in aktivnega udejstvovanja v družbi. Prav tako si prizadevajo prirediti dialog o političnih vprašanjih med mladimi preko meja z izmenjavo pogledov in mnenj z drugimi mladimi iz različnih evropskih držav.

Dijaki so izoblikovali nove, inovativne rešitve pridobivanja novih energij v prihodnosti. Te ideje se danes morda še zdijo neuresničljive, vendar dijaki verjamejo, da bo razvoj v prihodnosti omogočal realizacijo njihovih idej. Nekaj idej, ki so zrasle skozi delo manjših skupin:

- avtocesta, ki bi absorbirala energijo avtomobilov, ki bi vozili po njej. S pomočjo te energije bi napajali vzporedno postavljeno železnico.
- Magma. Z vrtino, ki bi bila globoko v zemlji bi prišli do magme. Do nje bi črpali vodo in ta voda bi se uparila in na ta način bi izkoristili vročino zemlje za proizvodnjo elektrike.
- Čevelj, ki bi vseboval baterijo, ki bi jo polnili s pomočjo hoje. Medtem ko bi hodili bi vzmet polnila baterijo, ki bi jo lahko uporabljali v manjših napravah (mobitelih, tablicah ipd.)
- Okno, ki bi absorbiralo energijo sonca, obenem bi pa bilo napolnjeno z CO₂, ki bi deloval kot izolativni material za vso hišo. Tudi vsi zidovi bi bili napolnjeni z CO₂. S tem bi pridobili zelo dobro izolacijo, ki bi vzdrževala notranjo temperaturo.

Spoznavajmo svet in domovino

KOSEZE SKOZI ČAS

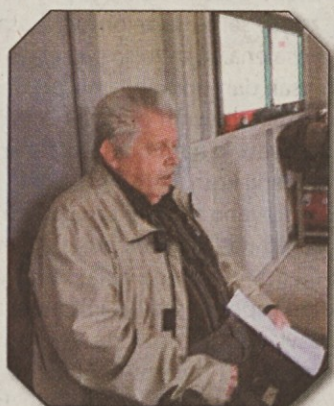
Skupina spoznavajmo svet in domovino pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje, Ilirska Bistrica je šolsko leto 2013-14 začela v Kosezah.

Naš gostitelj in naš član je bil Danilo Pugelj.

Kot domačin in dober poznavalec preteklosti svoje vasi nas je z bogato predstavitevjo popeljal skozi minule čase. Vas se po marsičem razlikuje od sosednjih.

Koseze pri Ilirski Bistrici ležijo na nadmorski višini 405,9 m, na levem bregu Reke ob cesti Postojna-Reka. Štejejo okrog 400 prebivalcev.

Prvi pisni viri segajo v leto 1292. Takrat je bilo v vasi 8 kmetij na 12 ha. Nastala je ob sotočju Mole in Reke. Voda je bila pomemben faktor naselitve. Kmetje so redili ovce in govedo ter sejali ječmen, rž, oves. Ime je dobila po kosezih, ki so bili svobodnjaki v času fevdalne gospode. Leta 1498 so v vasi omenjene le še 4 kmetije in to prazne. Možno vzrok so bili vpadi Turkov pa tudi bolezn kot je kuga. V vas

so prišli kasneje novi prebivalci. Življenje se je nadaljevalo.

Konec 18. stol. imamo zopet pisne vire o Kosezah. Tokrat je to povezano s kopanjem lignita. Leta 1750 sta dva nizozemska podjetnika ustanovila rafinerijo sladkorja na Reki. Kot energijski vir sta potrebovala premog.

Franc grof Scribani Rossi je začel kopati na svojem posestvu Zemenhof (Zemon), in sicer v okolici Kosez, Velike in Male Bukovice ter Zarečja. Predvidevamo, da so premog lignit kopali do zaprtja rafinerije na Reki, sredi 19. stoletja.

Izkopi lignita so bili na 4 lokacijah: pri GOJZDA-NOVIH, pri KOLNU, BREŽINE (75 m globok) in RUDNIK (42 m). Izkoriščanje rudokopov se je nadaljevalo tudi v času italijanske okupacije. Izkop lignita se je spet obudil po letu 1946. Takrat je začel delovati Rudnik. V rudniku je delalo 131 ljudi. Izkop je trajal do leta 1950, ko je prišlo do rudarske nesreče in je zasulo 4 rudarje.

Rudarski inženir je bil g.

Schmidt, Nemec, ki živi v Magdeburgu. Zanimivo je, da se je v času dela v Kosezah naučil koseškega narečja.

Rudniški električar je bil Polde Pugelj (oče ga. Danila). Kot fantič mu je nosil kosilo, ki je bilo vse dni enako: fižol, čebula, kis!

Po opisu Danila Puglja je bil koseški lignit slabe kvalitete in zelo vlažen, zato ni bil primeren za kurjavo, če ga prej niso posušili.

V koseških domovih, ki so bili kamniti, je bilo pozimi hudo mraz, kljub lignitu. Vaščani namreč nimajo gozda. Če že imajo les je to vrbov in jelšev, ki pa ima manjšo kurilno vrednost.

Tisti prebivalci Kosez, ki so imeli živinsko vprego, so dodatno služili s prevozom: tako ob gradnji železnice proti Reki v 19. stoletju. S prisluženim denarjem so si zgradili hiše; vse do 1968. leta pa so prevažali krompir, zelje in repo na Reko. Proti Reki so vozili tudi 15 krat na sezono, sledila je prepoved prevoz z živino in s tem konec »furmanstva«.

Koseze so imele tudi opekarno, kjer so iz domače surovine izdelovali vse vrste opek in krovne kritine.

Pred drugo svetovno vojno so se zaradi ekonomskih vzrokov izseljevali v Argentino in ZDA. Po drugi vojni pa

le 27: v Francijo, Avstralijo in Kanado.

Zanimivost v kraju je cerkev sv. Marije Magdalene, ki ima letnico 1656. Zvonik, na preslico, je bil grajen v poznogotškem stilu je še starejši. Kropilnik pa je celo iz leta 1350.

Cerkev je bila slabo vzdrževana, ker so bili vaščani zelo siromašni. Zanimivo je, da so za to opravilo dobili plačilo - eno lipovo drevo.

Potres (1956) je podrl zvonik. Zvona z letnicama 1515 in 1810 (Zvon ima oznako znamenitega mojstra, zvonarja in livarja Samasse!) sta ob tem dogodku padla in se močno poškodovala. Zvonik so vaščani popravili. Zvona, ki predstavljata najstarejši materialni dokaz stoletnega obstoja vasi,

pa so shranili v prezbiteriju. Cerkev so temeljito obnovili s samoprispevkom leta 1984.

V vasi je bila enorazredna šola pod Avstrijo, šola so imeli tudi pod Italijo. Obe sta delovali v privatnih hišah.

Danes so Koseze lepo urejena vas. V njej deluje nekaj manjših firm.

V prostem času radi balinajo. Balinarji imajo tudi svoj društveni prostor. Zgradili s tudi novo balinarsko igrišče (2011).

Zelo aktivno je še Kulturno športno društvo Koseze. Članice negujejo umetnost kvačkarnja, razstavljajo doma, tudi v knjižnici Makse Samsa, Ilirska Bistrica. Po šolah organizirajo delavnice, kjer prikazujejo stara opravila (npr. pranje perila).

Ženska pevska skupina Ka-

lina nastopa doma in v tujini.

Arheologinja Sabina Pugelj (nečakinja ga. Danila) je v knjigi Vile bile objavila folklorne in spominske pripovedi iz svoje domače pokrajine v njej lastnem kruhom, s sladkimi dobrotami in z različnimi napitki.

Po končani predstavitvi smo bili deležni še pogostitve. Prijazni članici KSD Marta Pugelj in Maja Jagodnik sta nas postregli z ocvirki in z domačim kruhom, s sladkimi dobrotami in z različnimi napitki.

Hvala Danilu Puglju in KSD Koseze.

Želimo jim, da bi kmalu dobili svoj vaški dom. Morda jim bo uspelo urediti tudi Pot tehnične dediščine (rudnik, opekarna).

Marica Gaberšnik

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA

VABILO

Šolski center Postojna vabi na Dan odprtih vrat
v četrtek, 28. 11. 2013, ob 17.00

v prostore Srednje šole na Cesti v Staro vas 2 v Postojni.

Na ta dan se boste seznanili s programi gimnazija, ekonomski, strojni tehnik, tehnik računalništva (izvaja se v Ilirski Bistrici) ter avtoserviser, orodjar in pomočnik v tehnoloških procesih, prav tako pa tudi s številnimi obšolskimi dejavnostmi.

Obenem bo uradna otvoritev prenovljenih šolskih prostorov.

Vljudno vabljeni!

PROFRANK
www.profrank.si

Naše storitve

PREVAJANJE	HITRI SERVIS IN SERVIS MOTORNIH KOLIS
TOLMAČENJE	PRIPRAVA VOZILA NA TEHNIČNI PREGLED
JEZIKOVNI TEČAJI	PNEVMATIKE IN PLATIŠČA
- rusčine,	POSLOVNE STORITVE
- slovensčine za tujce	
LEKTORIRANJE	
INSTRUKCIJE	
- slovensčine,	
- angleščine,	
- matematike	

PROFRANK, Meta Frank s.p.
Gornja Bitnja 8 • 6255 PREM
telefon: 031/438-419 • 041/793-116
e-mail: profrank.storitve@gmail.com

OKREPČEVALNICA
Zemonska Vaga

DOLNJI ZEMON 87
TEL: +386 5 714 60 18
GSM: +386 41 286 712

SREDA ZAPRTO

DOBRODOŠLI • BENVENUTI
WILLKOMMEN • WELCOME

MALICE
KOSILA
PIZZA

SOBE
CAMERE
ZIMMER
ROOMS

ZAKLJUČENE DRUŽBE

prins
d.o.o. Snežniška 3, Ilirska Bistrica
RAČUNOVODSKI SERVIS

prave rešitve za samostojne podjetnike,
društva in manjše gospodarske družbe,
osebe javnega in zasebnega prava,
administrativne storitve in upravljanje s kadri.

031/ 641311, e-mail: prins@siol.net

FRANK
FRANK PROIZVODNJA STROJEV
Andrej Frank s.p.
Gornja Bitnja 8 • 6255 PREM
tel: 05 714 7138
faks: 05 714 7521
e-mail: frank@siol.net
http://www.frank.si

IZDELAVA NADSTREŠKOV IN OGRAJ

- izdelava inox ter železnih ograj in nadstreškov
- linije za izdelavo lesnih peletov
- projektiranje in izdelava linij za proizvodnjo peletov različnih kapacitet
- SUSILNIKI LESNE BIOMASE
- nizkotemperaturni tračni susilniki, primerni tudi za kogeneracijo

DVIGALA

- izdelava tovornih in osebnih dvigal vseh vrst
- TRANSPORTNI SISTEMI IN TRANSPORTERJI
- izdelava polnih, valjčnih, tračnih, vseh transportnih za različne aplikacije

OPREMA ZA ŽIVILSKO INDUSTRIJO

- oprema za klavnice (linije, vozčki, pulti, delovne mize...)

STROJI ZA TRANSPORT, PREDELAVO IN PAKIRANJE

- POLIURETANSKE PENE
- stiskalnice, leplilni stroji, manipulatorji...

IZDELAVA NAMENSKIH STROJEV IN NAPRAV ZA VSE VRSTE INDUSTRIJE

- razvoj in izdelava unikativnih naprav za raznorazne načine uporabe

ČE TE LAKOTA PIČI, PICERIJO PARK POKLIČI!

PICERIJA PARK • 05 / 71 45 144 •

OB NAROČILU PIC PRI RAZVOZU

2 X SREDNJA PICA (po izbiri)
ali 1 X VELIKA (po izbiri) + 1 X SREDNJA (po izbiri)
ali 1 X DRUŽINSKA PICA (po izbiri)

MALA PICA GRATIS
sicilijana, park, kraska, gorenjka

DODATNA PONUDBA

- OCVRTI SIR 3,50€
- OCVRTI KALAMARI 6,40€
- POMFRIT 1,50€
- PICA SENDVIČ (šunka/sir) 2,00€
- PICA SENDVIČ (pršut/sir) 2,50€
- HRENOVKE V TESTU (2 kom) 2,40€

pri razvozu računamo 1€ na škatlo

AVTOPREVOZNIŠTVO
Fabci 4 • 6254 Jelšane
TEL.: 05 / 788 51 10 • GSM: 041 / 410 343

Ivan Rutar s.p.

PRODAJA

- * DOLŽINSKA DRVA
- * KRATKA BUKOVA DRVA 25 in 35 cm
- * ODKUP NA PANJU

UGODNE CENE

SuperFOIL
toplotna izolacija prihodnosti

- lahka, učinkovita
- cenovno sprejemljiva
- tanka, a izjemno izolativna

večslojna toplotna izolacija za strehe, stene in tla

preprosta montaža tako za profesionalce kot za domače graditelje

- ne škoduje zdravju
- zavzema malo prostora

Polaganje izolacijske folije SuperFOIL med škarnike, tako da so ti po podeskanju vidni.

Enostavna montaža

Več informacij na:
www.globtrade.si
E: info@globtrade.si
T: 040 710 189

Izolacijske folije so v 1,5 m širokih rolah, dolgih 12,5 oz. 10 metrov

Presek superfolije

Polaganje talne izolacije SuperFOIL neposredno na obstoječe neizolirane ploščice.

KABELSKA TELEVIZIJA
TELES
V OPTIČNEM OMREŽJU

Že pri vas doma!

05/7110100 • www.teles.si

TRIO NA OPTIKI OD 38,00€ mesečno

- TELEVIZIJA
- INTERNET 20/20Mbps
- STACIONARNI TELEFONSKI PRIKLJUČEK

ribarnica
CerkvenikKozina
Proizvodnja BAKALA

Obrtniška 2, 6240 Kozina
T: 05 680 30 06, F: 05 680 30 07
E: ribarnica.cerkvenik@siol.net

Andrej Cerkvenik
M: 041 633 593

POSLOVALNICE

KOZINA
Obrtniška 2, 6240 Kozina, T: 05 680 30 06

ILIRSKA BISTRICA
Cankarjeva ulica 26, 6250 Ilirska Bistrica, T: 05 714 45 79

POSTOJNA
Tržaška cesta 11a, 6230 Postojna, T: 05 726 55 80

POTUJOČA RIBARNICA
M: 041 669 640 - Aljoša

vse za vašo streho
SLOSAR

Robert Šlosar s.p.
Jelšane 74, 6254 Jelšane
GSM: 041 934 590
e-mail: robert.slosar@gmail.com

NOVO
OTVORITEV TRGOVINE na Cankarjevi ulici v Ilirski Bistrici s krovsko kleparskimi izdelki.

ŽELITE ŠE LETOS ZAMENJATI VAŠO DOTRAJANO KRITINO?
IZBERITE NAS.

- izdelava ostrešij
- pokrivanje streh (opečnate in pločevinaste)
- zaključna dela v gradbeništvu
- izdelava fasad, ometov
- delo na višini 18m (dvižna košara)
- dobava in montaža izolacijskih panelov

BRAMAC • SALONIT • ISOLA • ROSER • SKRIN • TONDACH • CREATONE • GERARD

komus
Jeršice 3
6230 Postojna
KOMUS d.o.o.
Podjetje za komunalne storitve
tel/fax: 05 726 45 47 • e-mail: komus@komus-po.si

- ASFAITIRANJE ročno, strojno
- TLAKOVANJE tlakovci, porfido, ostalo...
- NIZKE GRADNJE
- UREJANJE DVORIŠČ
- IZDELAVA ZIDOV kamnitih, betonskih...
- POGREBNE STORITVE 041 / 377 294

SPONSOR
tel: +386 (0)5 7101031
fax: +386 (0)5 7101032

SUMA - UMETNO KOVAŠTVO

Že več kot 20 let izdelujemo vse vrste kovanih izdelkov

OIC Trnovo
Vilharjeva cesta 47, 6250 Ilirska Bistrica
Po naročilih skonstruiramo, izdelamo, protikorozijsko zaščitimo in montiramo:
balkonske, stopniščne in vrtno ograje, drsna in krilna vrata z daljinskim upravljanjem...

telefon: +386 (5) 7110 244 (vsak delavnik med 7h in 15h)
fax: +386 (5) 7110 243, e-mail: info@umetnokovastvo.com
www.umetnokovastvo.com

COPEX
AVTODELI

Zdaj tudi v Ilirski Bistrici!

Vilharjeva 3, 6250 Ilirska Bistrica
Delovni čas: Pon.-Pet.: 8.00 - 19.00, Sobota: 8.00 - 13.00

Telefon: 05 / 710 07 30

VSE VRSTE REZERVNIH DELOV IN DODATNA OPREMA ZA OSEBNE AVTOMOBILE

SNEŽNIK
pišite nam: info@e-sneznik.net

ENERGETSKO VARČNA OKNA

Izkoristite zimsko akcijo in
nepovratna sredstva EKO sklada

prihranki do **40%!**

www.oknasemrl.eu

EKO sklad
Slovenski okoljski javni sklad
Eco Fund
Slovenian Environmental Public Fund

Brezplačne informacije:
051/628-505
Razstavljeni saloni:
Planina 189 • 6232 Planina

• SMREKA
• MACESEN
• LES/ALUMINIJ

MIZARSTVO ŠEMRL

Tradicija izdelave oken od leta 1895

GEVIS
Prodaja PVC oken in vrat

Podjetje Gevis se ukvarja s proizvodnjo in prodajo:

- PVC oken in vrat po najugodnejših cenah
- izdelava oken in vrat po meri
- ALU rolete, komarniki, okenske police... na zalogi

041 839 123 • www.gevis.si • info@gevis.si

TOVARNIŠKA PRODAJA PVC OKEN IN VRAT

Enokrilno okno	60 x 60	80,91 €	50,00 €	Enokrilno okno	80 x 120	167,28 €	92,00 €	Dvokrilno okno	180 x 140	287,27 €	213,00 €
Enokrilno okno	80 x 60	130,90 €	72,00 €	Enokrilno okno	100 x 120	203,84 €	112,00 €	Balkonska vrata enokrilna	70 x 200	278,19 €	193,00 €
Enokrilno okno	100 x 60	140,00 €	77,00 €	Enokrilno okno	120 x 120	221,82 €	122,00 €	Balkonska vrata enokrilna	70 x 210	278,19 €	193,00 €
Enokrilno okno	120 x 60	148,00 €	82,00 €	Enokrilno okno	80 x 140	203,84 €	112,00 €	Balkonska vrata enokrilna	80 x 200	296,37 €	163,00 €
Enokrilno okno	60 x 80	130,90 €	72,00 €	Enokrilno okno	100 x 140	221,82 €	122,00 €	Balkonska vrata enokrilna	80 x 210	296,37 €	163,00 €
Enokrilno okno	80 x 80	130,90 €	72,00 €	Enokrilno okno	120 x 140	241,82 €	133,00 €	Balkonska vrata enokrilna	90 x 210	314,55 €	173,00 €
Enokrilno okno	100 x 80	148,00 €	82,00 €	Enokrilno okno	140 x 140	260,00 €	143,00 €	Balkonska vrata enokrilna	100 x 210	332,73 €	183,00 €
Enokrilno okno	120 x 80	167,28 €	92,00 €	Dvokrilno okno	120 x 120	278,19 €	153,00 €	Balkonska vrata dvokrilna	120 x 210	407,28 €	224,00 €
Enokrilno okno	80 x 100	140,00 €	77,00 €	Dvokrilno okno	140 x 120	296,37 €	163,00 €	Balkonska vrata dvokrilna	140 x 210	443,64 €	244,00 €
Enokrilno okno	80 x 100	140,00 €	82,00 €	Dvokrilno okno	160 x 120	332,73 €	183,00 €	Balkonska vrata dvokrilna	160 x 210	480,00 €	264,00 €
Enokrilno okno	100 x 100	167,28 €	92,00 €	Dvokrilno okno	180 x 120	350,91 €	193,00 €	Balkonska vrata dvokrilna	180 x 210	516,37 €	284,00 €
Enokrilno okno	120 x 100	203,84 €	112,00 €	Dvokrilno okno	140 x 140	314,55 €	173,00 €				
Enokrilno okno	60 x 120	149,00 €	82,00 €	Dvokrilno okno	160 x 140	350,91 €	193,00 €				

6 KOMORNI PROFIL 80mm

■ CENA BREZ POPUSTA ■ CENA V € Z DDV

BREZA d.o.o.

Bazoviška 4a, 6250 Ilirska Bistrica
gsm: 031 644 242, 041 457 125

- NAJEM VOZIL
- NAJEM VOZIL (1+8)
- NAJEM TOVORNEGA KOMPIJA
- PREVOZI OSEB IN BLAGA

smile
implantology

dr. sc. Darko Sloviša
Master of oral medicine in implantology

Zakaj Poliklinika Smile?

Z več kot 10.000 uspešno vgrajenih zobnih implantantov imamo največje izkušnje v regiji in smo edina poliklinika s strokovnjakom z najvišjo titulo v implantologiji - Master of oral medicine in implantology.

Smile v dveh poliklinikah na top lokacijah, center Opatije in Šapjane (v neposredni bližini slovensko - hrvaške meje), v 14 vrhunsko opremljenih ordinacijah, lastnim zobotehničnim laboratorijem ter 17 doktorji dentalne medicine in več kot 40 zaposlenimi nudi kompletno diagnostiko in vse stomatološke usluge na enem mestu.

Team vrhunskih strokovnjakov, uporaba najnovejše tehnologije* (digitalna stomatologija v praksi, oprema renomiranih svetovnih proizvajalcev) ter izključno certificirani materiali in implantati s pisno garancijo so zagotovilo kvalitete in zanesljivosti našega dela, ki ga dokazuje tudi ISO 9001 certifikat za oralno kirurgijo in implantologijo, izdan pri SGS iz Švice.

Konzultacije in razlaga priporočenih posegov pacientu, stomatološki posegi in operacije v popolni anesteziji in sedaciji, absolutna čistota prostora, instrumentov, opreme in aparatov ter hiter in neboleč tretman s toplim človeškim pristopom so za pacienta najpomembnejši razlogi, zakaj izbrati polikliniko Smile.

Konkurenčne cene (od 3-5x nižje kot v EU ali v ZDA), z dodatnimi popusti do 20%, odvisno od načina plačila ter možnost financiranja večjih posegov. Davčno priznan odbitek, računi izdani v jeziku pacienta in Smile card za popuste v restavracijah, hotelih in trgovinah v Opatiji in bližini.

Dodatne usluge: Bone Management Center, Platelet Rich Plasma terapija, Pain management, estetska obraba (Restylan, Teosyal, Botox), akupunktura.

*Light Walker Laser, Cerec CAD CAM, inLAB XL, SpectroShade, Cavitron, Ozone, Piezzo tehnologija operacije kosti, CT, Face Scan, Arcus Digma, OmniCam 3D digitalna intraoralna kamera, CamSight, Imes-core 550i. Poliklinika Smile so Melag, Planmeca in Fotona centri kakovosti na Hrvaškem.

www.smile.hr

+385 (0)51 561 400 (Opatija) • +385 (0)51 706 600 (Šapjane)

RIBARNICA MOŠĆENIČKA DRAGA

KVARNER-MAR d.o.o.

Prešernova ulica 29 • 6250 Ilirska Bistrica

za informacije in naročila smo vam dosegljivi na

081/612-151

TRGOVSKI CENTER MIKOZA (POLEG PEKARNE JURE)

Urnik

med tednom

8.30 - 12.30

in

13.30 - 16.30

sobota

8.30 - 13.30

nedelja - zaprto

VSAK DAN SVEŽE RIBE

OB NAKUPU NAD 10€
GRATIS KAVA
V BARU MIKOZA
ALI ŠTRUCA KRUHA
V PEKARNI JURE.

Pri nas kupljene ribe
vam po dogovoru
očistimo mi, lahko pa
to storite tudi sami.
Za odpadke poskrbimo mi.

Kmalu tudi v Postojni
in Lokvi pri Divači.

SNEŽNIK pišite nam: info@e-sneznik.net

Jurdani 47
HR 51213 Jurdani
tel: +385 (0)51 27 93 30
tel: +385 (0)51 27 94 87
fax: +385(0)51 27 91 07
mail: info@krin.hr

Krin
DRVNI CENTAR

LESNI CENTER KRIN

PRI ŽELEZNIŠKI POSTAJI V JURDANIH (NEKDANJA HALA PODJETJA INLES)

ODPRTO:
OD PONEDELJKA DO PETKA 8.00 - 17.00
OB SOBOTAH OD 8.00 DO 13.00

NAŠA PONUDBA:

- PREKO 60 VRST BARV IN DIZAJNOV PLOŠČ ZA POHIŠTVO
- MDF ACRYL PLOŠČE ZA POHIŠTVO V VISOKEM SJAJU
- DELOVNE PLOŠČE ZA KUHINJO
- VODOODPORNE VEZANE PLOŠČE
- MDF PLOŠČE - ZA PROFILIRANJE TER NAVADNE
- LETVICE - PROFILIRANE TER NAVADNE
- PVC ROLETE ZA OKNA IN CELOTEN PRIBOR
- NOTRANJA VRATA, IZDELANA PO VAŠIH MERAH

VSE PLOŠČE
PRIPRAVIMO NA ŽELJENE MERE,
LEPIMO TRAKOVE Z
NAJSODOBNEJŠIMI STROJI!

ZAKAJ KUPOVATI PRI NAS?

- KER NUDIMO ŠTEVILNE AKCIJE IN UGODNOSTI
- KER IMAMO IZREDNO PRIJAZNO OSEBJE, KI PRISLUHNE VAŠIM ŽELJAM
- KER SMO LOCIRANI TIK OB MEJI

NOVA TRGOVINA OKOV,
SPECIALIZIRANA ZA MIZARJE
TER VSE TISTE, KI ŽELIJO BITI KOT ONI!

Iz poslanskih klopi

Delo Državnega zbora v povezavi z občino Ilirska Bistrica v letu 2013

V svojem dosedanjem delovanju je Državni zbor Republike Slovenije sprejel več predlogov zakona in aktov ter razpravljal o tematikah, ki se v večjem delu neposredno nanašajo na delovanje lokalnih skupnosti. Zato vam bom v nadaljevanju predstavili nekoliko ključnih področij:

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih (ZG-D), EPA 1215-VI

Državni zbor Republike Slovenije je na 16. redni seji, dne 15.7.2013, z 41 glasovi za, podprl Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih, katerega osnovni cilj je omogočiti večjo preglednost nad prometom z lesom in gospodarsko aktivnostjo v gozdovih. Osnovni problem slovenskih gozdov je okrog 1.000.000 m³ letnega neevidentiranega poseka oziroma 27 % vseh posekov in s tem povezana trgovina na črno.

Ravno zaradi izvajanja evropske direktive, katere ključni namen je sledljivost gozdnih lesnih asortimentov je potrebo zagotoviti organe za učinkovit nadzor. To vlogo naj bi prevzeli ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, gozdarska inšpekcija ter Carinska uprava Republike Slovenije. Ocena carina je, da se zaradi nelegalne sečnje in trgovine na črno utaji okrog 20 milijonov evrov davka.

Ena od pglavitnih rešitev predloga novega zakona je ta, da se uvajajo dokumenti, ki morajo spremljati vsak prevoz gozdnih lesnih proizvodov t.i. prevoznice. Prevoznica vsebuje podatke kot so po-

datki o dobavitelju, kupcu, vrsti in količini gozdnih lesnih sortimentov ter datumu, času in namenu prevoza, sama kopija pa se mora hraniti najmanj pet let od datuma prejema.

Čeprav nima nihče nič proti preprečevanju trgovine na črno in ureditvi tega področja

skladno z evropsko direktivo, pa je zakon prinesel tudi številne birokratske ovire, ki jih občutimo vsi Bistričani, ki si za lastne potrebe iz svojega gozda pripravljamo drva za zimo. Kljub temu, da gre za majhne količine in za povsem lokalni promet je sedaj potrebno za prevoz lesa pridobiti prevoznico. Poleg, po mnenju mnogih nepotrebnih, dodatne administrativne obremenitve so še več strahu povzročile izredno visoke globe za tiste brez prevoznice. Globe so se s sprejetjem amandmajem vseeno nekoliko zmanjšale in po novem za posameznika znašajo od 300 evrov do 2.000 evrov, medtem, ko so za pravne osebe ali samostojne podjetnike precej višje, od 5.000 evrov do 50.000 evrov.

V Državnem svetu je bilo glasovanje o vetu na predlagani zakon, vendar je na 2. izredni seji Državnega sveta Republike Slovenije, dne 17.7.2013, 17 svetnikov glasovalo proti vetu. Svetnike je prepričal kmetijski minister Dejan Židan, saj je za jesen napovedal popravke zakona. Pri tem naj bi se odpravila obveznost prevoznice za tiste kmete, ki les prevažajo iz gozda do svoje kmetije izključno za lastne potrebe, posledično pa tudi odprava glob, saj prevoznice za te namene ne bodo več potrebovali. Upajmo, da bo Vlada zares predlagala spremembo zakona o gozdovih in s tem odpravila prevoznice za prevoz lesa za lastne potrebe. Bistričani bomo tako lahko mirno pripravljali drva za zimo, če bo le kaj drv v gozdu. To bi morala biti skrb Zakona o gozdovih, ne pa pobiranje glob od lesa za lastne porabe.

2. Predlog resolucije o Nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 do 2022

V.d. direktorja Agencije Republike Slovenije za varnost prometa, Franc Pobjbič je na 2. seji Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, dne 3. aprila 2013, v okviru obravnave Predloga resolucije o Nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 do 2022 izpostavil slabo organiziranost izpitnih centrov, ki je na ravni leta 1994. Ker se izpitne pole ponavljajo in ker kandidati lahko opravljajo teoretični del v nedogled, je danes povsem mogoče, da kandidat opravlja teoretični del toliko časa, dokler ne dobi pole, katere odgovore pozna. V letošnjem letu se bo tako uvedlo elektronsko testiranje teoretičnega znanja, s čimer se želi zagotoviti, da bodo morali biti kandidati pripravljeni na vsa vprašanja o cestnoprometnih predpisih, ne le na tista iz posamezne pole.

Poleg tega je po mnenju Agencije RS za varnost prometa problem tudi v tem, da se posamezne kategorije izpitov, torej praktični del, izvajajo na neustrezni prometni infrastrukturi. Takšen primer je tudi Ilirska Bistrica, kjer lahko kandidati opravljajo izpit za

B kategorijo, čeprav ni nobenega semaforja, dvopasovnice, ipd. Po predvideni reorganizaciji bo v Sloveniji le 12 izpitnih centrov z enakimi infrastrukturnimi pogoji za praktično izvajanje voznškega

izpita.

Seveda si ne želimo, da bi Občina Ilirska Bistrica izgubila tudi to dejavnost (tako kot davčno upravo, carinsko upravo,...) zato je bilo že nekaj malega narejenega za izboljšanje infrastrukture, ki bi lahko služila tudi temu namenu. V teku so še zaključna dela pri ureditvi drugega križišča K3 v vrednosti 813.000 evrov, financiranega iz proračuna RS. V načrtu je že znana obvoznica Ilirska Bistrica, projekt vreden okoli 12 milijonov evrov. Pri tem pa ne gre zanemariti tudi možnost povezovanja oziroma uporabe cestne infrastrukture, ki se je ponudila po vstopu Republike Hrvaške v EU. S tega vidika je nam najbližja štiripasovna avtocesta oddaljena le 8 km iz Ilirske Bistrice. Takšna rešitev je seveda le začasna, saj si obetamo, da bomo tudi Bistričani dočakali »lastno« avtocesto. Semafor pa tudi lahko kje postavimo – za potrebo!

3. Program sofinanciranja Ministrstva za obrambo investicij v lokalno javno infrastrukturo iz sredstev državnega proračuna za leti 2011, 2012 in 2013 zaradi obremenitev, ki jih povzroča delovanje slovenske vojske

Je že tako, da če ne vprašaš nič ne dobiš. Kot poslanec DZ sem na naslov Ministrstva za obrambo s svojimi dopisi večkrat izpostavil vprašanje sredstev, ki jih, oziroma bi jih morala, Občina Ilirska Bistrica prejeti na račun koriščenja vojaškega poligona Poček - Bač. Občina Ilirska Bistrica je v letu 2008 in 2009 na podlagi Dogovora o sofinanciranju cestne komunikacije Zagorje - Bač, št. 351-3663/2007-6, z dne 30.11.2007 prejela sredstva za rekonstrukcijo ceste v višini 293.183,50 evrov. Na moje vprašanje zakaj sredstev za sofinanciranje lokalne infrastrukture Občina Ilirska Bistrica ni prejela v letih 2011 in 2012 so mi na Ministrstvo za obrambo odgovorili, da zanje Občina preprosto ni vprašala. Ob tem Ministrstvo za obrambo poudarja, da zaradi težkih javnofinančnih razmer v Republiki Sloveniji lahko sofinancira le zmanjšan obseg sofinanciranja projektov, vendar Občina Ilirska Bistrica žal niti teh sredstev ne bo prejela, saj je, kot rečeno, pozabila zanje vprašati. Povsem razumemo finančno situacijo Ministrstva za obrambo in verjamemo, da se trudi izpolnjevati obveznosti, vendar pa bode v oči dejstvo, da sta tako Občina Postojna kot Občina Pivka sredstva za sofinanciranje projektov za ureditev vodovoda in kanalizacije ter ceste vseeno prejeli tudi v letu 2012. Na Občino Postojna je bilo v letu 2013 preneseno še 13 stanovanj kot poravnava obveznosti. Če se je našel denar za Občini Postojna in Pivka, bi se moral tudi za Ilirsko Bistrico. Da se je vredno potruditi in za ta sredstva poslati formalno vlogo naj navedem, da je skladno z Dogovorom št. 478-181/2008-1 z dne 28.5.2008, Občina Ilirska Bistrica upravičena do letne vsote 130.000 evrov. Prepričan sem, da se da ta sredstva še kako dobro investirati, prioritarno v bližnje vasi poligona Bač.

Zakon o financiranju občin (Dnevnik, str. 3, avtor: Primož Knez): zakon je bolj naklonjen občinam z več prebivalci, kot tudi tistim z večjo površino. Država bo tako za občine namenila 50 % dohodnine in ne več 54% ter letno prihranila 86 milijonov evrov, na račun vseh občin. Znižalo se bo tudi sofinanciranje skupnih občinskih uprav s 50 na 30 % in tako prihranilo dodatnih 14 milijonov evrov.

Predlog zakona o izvrševanju proračuna za leti 2014 in 2015: manj sredstev za ogrožene občine! Sprememba 21. člena Zakona o financiranju občin: 4 % od denarne kvote primerne porabe med občine se porazdeli skladno z indeksom razvojne ogroženosti. Predlog zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2014 in 2015 z zmanjšanjem sredstev za sofinanciranje investicij na 2 % (namesto 4%) skupne primerne porabe občin v letu 2014 oziroma ukinjanjem sredstev za investicije za leto 2015 bo najbolj prizadelo ravno najšibkejša območja Slovenije. To bi za Občino Ilirska Bistrica pomenilo za kar 9,2 % manj denarja za investicijsko vzdrževanje obveznih nalog občine (vrtci, šole, cestna infrastruktura ipd.). Varčevanje na prebivalca bi tako znašalo 61,98 evra: Razvite občine pa bodo ostale manj oškodovane oziroma za manj kot 1 % kar pomeni dodatno spodbujanje centralizacije in velike medobčinske razlike v razvitosti.

21. člen Zakona o financiranju občin (ZFO-1): Aktualno: priprava Predloga zakona o izvrševanju proračuna RS za leti 2014 in 2015. V DZ je bilo z dnem 27.9.2013 s strani Združenja občin Slovenije naslovljeno odprto pismo predsednici Vlade RS in ostalimi pristojnimi kot izraz nezadovoljstva s spremembami, ki jih bo novi proračun sprejel. Gre se namreč za novo spremembo 21. člena Zakona o financiranju občin, pri katerem se delež 4 % od denarne kvote primerne porabe med občine, ki se porazdeli skladno z indeksom razvojne ogroženosti prepolovi oziroma zmanjša na 2 % za leto 2014. V letu 2015 naj bi se sredstva za financiranje celo ukinila, kar bi najbolj prizadelo ravno najšibkejša območja Slovenije. Na alarmno stanje so opozorili tudi mediji (npr. Delo, str. 3, 26.9.2013). Namen: rezi oziroma poseg v občinske prihodke!! Seveda gre za obliko varčevanja toda tak poseg bo imel zelo negativne posledice na lokalni ravni. Posledice: Gre za manjšanje sredstev oziroma manj denarja v občinskih proračunih, ki so namenjeni za občinske naložbe oziroma investicijsko vzdrževanje obveznih nalog občin kot so npr. prometna infrastruktura, javne naložbe, šole, vrtci ipd. Prav tako se poudarja še večja neenakost med lokalnimi skupnostmi oziroma povečanje razlik v razvitosti. Vsi se strinjajo, da tak poseg pomeni direktno spodbujanje centralizacije oziroma večji poudarek in prednost za tiste bolj razvite občine (mestne občine)!!! Razvite občine bodo ostale manj oškodovane oziroma za manj kot 1 % tiste z podeželja in manj razvite pa za okrog 10 % ali več. Najbolj bodo prizadeta najšibkejša območja Slovenije. Konkretni primer za Občino Ilirska

Bistrica: Občina Ilirska Bistrica bo z ukinitvijo 21. člena Zakona o financiranju občin prikrajšana za 9,21 % sredstev iz državne blagajne, ki so namenjeni za sofinanciranje investicij v občini oziroma se bo v občinsko blagajno zloilo za 862.013,00 evrov manj prihodka.

Davek na nepremičnine: nadomešča obstoječe dajatve na nepremičnine: davek od premoženja, nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč ter pristojbino za vzdrževanje gozdnih cest.. V letu 2014 se od slednjega pričakuje 205 milijonov evrov priliva v državni proračun. predlog zakona o davku na nepremičnine bo v DZ predstavljen predvidoma 10. oktobra. Predstavljene so nove davčne stopnje. Tako bo predvidoma zasedena stanovanja obdavčena z davčno stopnjo 0,15 %, tista prazna pa z 0,50%. Kmetijska zemljišča bodo obdavčena z 0,15%, gozdna pa z 0,07%. Tista za poslovno in industrijsko rabo pa z 0,75%. Po novem bodo obdavčeni tudi sakralni objekti z stopnjo od 0,50%. Zanimivost za občine: Predlog določa triletno prehodno obdobje (l. 2014,2015 in 2016) v katerem se bodo zaračunala davčne stopnje iz zakona, davčni prihodek pa bo šel direktno v državni proračun. Občinam bi za tri leta odstopili del prihodka, tako da bi dobile enak znesek, kot so ga odmerile za nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč v letu 2012, zmanjšan za pobrane pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest. Po izteku tega obdobja bi bila polovica prihodka od davkov namenjena državi, polovica pa občinam. Občine imajo pravilo po letu 2017 določiti merila za znižanje ali zvišanje davčnih stopenj za 2,5-krat.

Register novo objavljenih cen nepremičnin: na geodetskem spletnem portalu Prostor (<http://prostor3.gov.si/javni/login.jsp?jezik=sl>) si lahko državljani ogledajo nove vrednosti nepremičnin, ki so po GURSU ovrednotene drugače kot konec leta 2011, glede na indeksacijo posplošene tržne vrednosti. Največja sprememba cen je pri stanovanjih v središču Ljubljane, v Postojni, Novi Gorici, Idriji in Bohinju (-16 in -17 odstotkov). Skupna ocenjena vrednost registriranih nepremičnin v Sloveniji je 6,5 milijona evrov, ki so v lasti 1,2 milijona lastnikov (Delo, 11.10.2013):

- Nova sprememba 21. člena Zakona o financiranju občin, pri katerem se delež 4 % od denarne kvote primerne porabe med občine, ki se porazdeli skladno z indeksom razvojne ogroženosti prepolovi oziroma uvede na 2 % za leto 2014. V letu 2015 naj bi se sredstva za financiranje celo ukinila, kar najbolj prizadelo ravno najšibkejša območja Slovenije.

- Konkretni primer za Občino Ilirska Bistrica: zmanjšanje deleža z 4% na 2% deleža sredstev po 21. členu ZFO, bi za občino pomenilo za kar 9,2 % manj denarja za investicije v občini. Kar pomeni, da je občina prikrajšana za 862.013.295,00 evrov na letni ravni.

Varčevanje na prebivalca v občini Ilirska Bistrica bi tako znašalo 61,98 evra, na prebivalca Ljubljane pa 1,98 evra, v Kopru 12,87 evra in Maribor pa 4.63 evra. Ne-zahvalno prvo mesto po varčevanju na prebivalca ime občina Bovec z 207,00 evri na prebivalca.

To je predlagano varčevanje na prebivalca za posamezno občino v primeru odvzema 21. člena ZFO, ki je predviden za leto 2015.

Občina Ilirska Bistrica seveda ni edina občina v državi, ki bo prikrajšana za sredstva bolj kot bi si to zaslužila, vendar pa se pri vsem tem zopet ponavlja že videna zgodba – namesto, da bi država spoznala in upoštevala specifično obmejno lego občine, njeno velikost in geografske okoliščine se do občine Ilirska Bistrica že vrsto let obnaša mačehovsko, pa najsi bo na gospodarskem, kulturnem, infrastrukturnem ali storitvenem področju. Ta mačehovski in pokroviteljski odnos do Bistrice in Bistričanov ne nazadnje občutim tudi sam v številnih stikih na državni ravni.

Vendar nam jadikovanje in samopomilovanje ne bo prineslo boljšega odnosa. Za to, da bi bili več vredni v očeh drugega in sebe, da bi privabili investicije v moderno in udobno infrastrukturo ter predvsem omogočili odpiranje novih delovnih mest, moramo tudi sami marsikaj spremeniti. Pasivnost, zamerljivost in privošljivost nam, to menda je sedaj že vsem jasno, ne koristijo preveč. Potrebno bo preseči te miselne vzorce in navade ter združiti moči, da sprememimo trend. Za optimizem, dobre ideje in konstruktivne predloge nikoli ni prepozno. (www.ivansimcic.si)

Jože Brenčič s.p., Kettejeva ulica 4, Ilirska Bistrica

NOVOST V PONUDBI

- samostojni ali vgrajni vodni kamini
- tri nivoji regulacije
- do 25 kW moči
- romantična in ogrevanje v eni napravi

Mobi: 041 830 408 • e-posta: brencic@siol.net

VODOVOD • OGREVANJE • TOPLLOTNE ČRPALKE • SOLAR • PELETI

Prebiranja

Metka Gombač, Boris M. Gombač:
Trpljenje otrok v vojni,
sedemdeset let po zaprtju
italijanskih taborišč
Premiki, Mladinska knjiga, 2013

»Bilo je l. 1943, kos so prišli v našo vas Italijani ter pobrali vse moške ter jih odgnali v vas Borovec in jih tam pobili. Med njimi je bil tudi moj oče. Bilo je ravno nekega popoldne, ko so prišli in ga odpeljali, ko nam je žagal drva za večerjo.«

Zakaj tokratna prebiranja namenjam tako »težki« literaturi? Prvonovembrski (in ne samo) prazniki prinesejo spomine na preminule svojce, drage, manj drage ljudi, ki jih ni več med nami. In ja, tudi na vse tiste, ki se jim danes morda samo polaga šopke 'reda radi', pa so vendarle veliko naredili za to, da dandanes živimo tako, kot pač in da imamo, kar pač imamo. Predvsem pa zato, ker sta bila tako moj pranon kot moja nona v taboriščih - pranon je svoje življenje zaključil v koncentracijskem taborišču Mattheussen, nona pa je internacijo doživela v Gonarsu. Ko sem jo ob nedeljah kot otrok obiskovala, kjer se je rodila in živela, sem jo samo enkrat povprašala, potihceno, o tem, kako je bilo takrat tam ... Samo zavzdihnila je, oči so se ji orosile in s trpljenjem zaznamovani obraz je obrnila stran, kar je pomenilo, da o tem ne more in noče govoriti. Nikoli več ji nisem postavila podobnega vprašanja. Težka tema, hoja po naostrenem robu britvice, ko kakorkoli omeniš Italijane in njihovo poseganje, agresijo, asimilacijo prek slovenskega življa tja do ljubljanskih poljan. Nasprotovanje italijanski reviziji zgodovine, ki Slovencem ali »slavom oz. sčavom« daje krivdo za fojbe in istrski eksodus, je sprožilo pri avtorjih in nekaterih italijanskih raziskovalcih iz Centro isontino di Ricerca e documentazione storica e sociale L. Gasparini, nadaljnje razkrivanje problema. Izrazili so ga s tremi projekti, in sicer je bil prvi projekt Primorski mozaik, drugi projekt so poimenovali Internacije v italijanskih koncentracijskih taboriščih in tretji projekt je bil naslovljen Ko je umrl moj oče in je obravnaval otroke in ženske v italijanski internaciji, o čemer knjiga pravzaprav piše. »S temi projekti smo sledili defenestraciji zanikovalca holokavsta Davida Irvina in italijanske 'pozabljenice' spomnili, kdo je začel vojni pohod na vzhod, ki je povzročil vso grozo vojne in trpljenje civilnega prebivalstva med vojno in po njej, ter kdaj ga je začel,« sta zapisala avtorja v uvodnem delu. Pripravljalni odbor simpozija o taboriščih je obenem sklenil, da pripravi razstavo, ki bi najširši publiki prikazala italijansko okupacijo Slovenije in Hrvaške, stran od nepristranskih interpretacij zgodovine. Tretji projekt je imenovan po pisu, ki ga je leta 1944 v partizanski šoli napisal otrok taboriščnik. Knjiga zajema spise in risbe otrok povratnikov iz italijanskih koncentracijskih taborišč, ki jih avtorja v knjigi intervjuvata. Otroci, ki so preživeli internacijo, so imeli možnost kasneje na šolah pisati o svojem trpljenju in ne nazadnje o svoji iznajdljivosti. V Italiji se razen izjem koncentracijskih taborišč nihče ni hotel spominjati. Poleg Gonarsa, kjer je bila tudi moja prej omenjena nona po mamini strani, so obstajala še taborišča Visco, Treviso, Padova in drugi kraji v Furlaniji. Knjiga je sicer dragoceno pričevanje in vreden dokument, je pa po mojem mnenju veliko premalo povedanega in veliko ponavljanja že prej povedanega. Kaj je vzrok temu, bi se najbrž dalo razpravljati. Prijela sem jo v roke zato, da bi izvedela več o noni, o ljudeh, ki jih je čakala podobna usoda, o tistem koščku mene, ki je ostal v spominih moje none in z njo odšel. Njej, mojemu očetu in vsem pokojnim, meni in vam dragim pa mirno tam, kjerkoli že so. Vsem ostalim živim pa ravno tako. Prijetno do prihodnjič,

Patricija Dodič

Likovna dejavnost

MLADI SLIKARJI NA SVIŠČAKIH

Sviščaki – V začetku oktobra je na Sviščakih potekalo že 25. srečanje mladih likovnikov – ex tempore »Snežnik 2013«. Tokratnega srečanja se je udeležilo preko 40 likovno nadarjenih učencev iz prav vseh, torej dvanajstih osnovnih šol iz občin Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica.

Likovno delo ob spremljavi šolskih likovnih mentorjev vedno poteka na širšem območju Snežnika. Potem, ko so lansko jesen mladi slikarji upodabljali staro mestno jedro Ilirske Bistrice, so se letos odpravili na delo v osrčje snežniških gozdov, na Sviščake. Neokrnjena narava snežniških gozdov je v čudovitem jesenskem vremenu dala navdih za likovna dela skoraj petdesetim

učencem. Udeleženci so prišli s svojimi mentorji iz kar dvanajstih osnovnih šol in sicer z obeh osnovnih šol iz Ilirske Bistrice, Pivke, Knežaka, Podgrada, Prestranka, Jelšan, Košane, Kutežvega, Pregarj in iz obeh osnovnih šol iz Postojne. Osnovni namen srečanja je druženje mladih likovnikov in ustvarjanje v naravnem okolju. Slikarska tehnika in motiv sta prepuščena učencem oziroma njihovim mentorjem. Tehnike, ki so jih učenci uporabili so bile zelo različne od oglja, voščenke, tempere, tuša pa vse do lepljenke. Srečanje ni bilo tekmovalnega značaja, zato so udeleženci prejeli le spominska priznanja. Ob zaključ-

ku srečanja so bila vsa nastala dela na ogled na priložnostni razstavi v planinskem domu na Sviščakih, od koder se bodo stvaritve mladih umetnikov selile po sodelujočih šolah.

Organizatorja ex tempore

ra Snežnik sta bila Območna izpostava Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Ilirska Bistrica in bistrško Planinsko društvo Snežnik.

tekst in foto
Igor Štemberger

PRVI VITRAŽ NA POKOPALIŠČU V TRNJU

Šembije – Ob besedi vitraž vsakemu najprej padejo na misel obarvana stekla na oknih katedral in cerkva. A vitraž je lahko tudi vse kaj drugega. Poleg na cerkvenih oknih se obarvani kosi stekel vse pogostje uporabljajo tudi za čisto praktične, vsakdanje predmete. Tako vitraž počasi a vztrajno prodira v naše domove. Danes ga najdemo ne le v okenskih in vratnih steklih, pač pa tudi na svetilkah, stenskih urah, ogledalih, škatlicah za nakit in ostalih dekorativnih predmetih. Barbara Šenkinc pa je vitraž, kot prva v naših krajih, vgradila celo v nagrobni spomenik na pokopališču v Trnju.

Barbara Šenkinc je domačinka iz Šembij, sicer članica Likovnega društva Franceta Pavlovca iz Ilirske Bistrice. Po izobrazbi je medicinska sestra, zaposlena v koprskem zdravstvenem domu. Že od malega so ji pri srcu ročna dela kot so šivanje, kvačkanje in podobno. Pred dobrima dvema letoma, pa se je lotila ustvarjanja s steklom. Nastal je prvi angelček iz petih kosov stekla. Tako prvi, kot vsi naslednji vitraži so nastali brez kakršnekoli

strokovne pomoči. Aprila 2012 je svoja dela že razstavljala v šembijemskem vaškem domu. Barbara je popolni samouk, ustvarja v tehniki tiffany. To je tehnika dela z bakreno folijo,

pri kateri vsako stekelce ovijejo z bakrenim trakom, nato pa ga pritrdimo na naslednje stekelce. V preteklosti so bili na tak način narejeni mozaični izdelki priljubljeni za izdelavo oken zlasti v katedralah, danes pa taki izdelki krasijo praktič-

no vsak dom. Barbara izdeluje od tistih bolj enostavnih, kot so škatlice za nakit, pa vse do stenskih ur, ogledal, zidnih slik, namiznih in stropnih svetilk, oken, vrat in podobno. Med

Šembijah je mlada umetnica dobila idejo, da bo nekaj storila v trajen spomin na svojega preminulega starega očeta, na katerega je bila Barbara zelo navezana. »Žal mi je, da je nono danes z nami samo na portretu, pogrešam njegov nasmeh,« je takrat dejala. In odločila se je, da bo v zahvalo za vse, kar ji je nono nudil, naredila nekaj čisto novega, česar še nismo videli. Prišla je na originalno idejo, da v nagrobni spomenik svojega starega očeta vgradi vitraž. To je tudi storila in prav v teh dneh so vitraž z motivom križa prepletenega z rdečimi vrtnicami vgradili v njegov nagrobni spomenik na pokopališču v Trnju. To je prvi vitraž na pokopaliških spomenikih v naši bližnji in daljni okolici. Kamniti del omenjenega spomenika je delo Kamnoseštva Avsec iz Kala pri Pivki. Naša pokopališča že dolgo niso več samo kraji slovesa od naših pokojnikov, pač pa vse bolj postajajo tudi neizbrisni kulturni spomeniki. In prispevek Barbare Šenkinc na pokopališču v Trnju je prav gotovo pomemben korak v začrtani smeri.

tekst in foto Igor Štemberger

PARAFRAZE

Ilirska Bistrica, Postojna – Javni sklad za kulturne dejavnosti vsako leto razpisuje natečaj za tematsko likovno razstavo in izbrani selektor od prispelih del izbere najboljše, ki zaokrožijo z razstavo po primorskih mestih. Sledi državni izbor po vseh regijah in na takšen način dobimo še državno razstavo.

Po tem, ko smo v preteklih sezonah že občudovali dela na teme: tihožitje, kolaž, »Tudi črna je barva«, portret, »Tekst v podobni« in lansko leto »Interier«, je bila tema letošnjega, 13-tega natečaja »Parafraze likovnih del, palimpsesti, citati, prisvojitve«. Naloga ustvarjalcev, ki jim je bila zadana v smislu parafraziranja, citiranja določenih izbranih likovnih del s spiska, je bila najprej v razumevanju tega, da so določena likovna dela postala mejniki nekega umetnostno - zgodovinskega obdobja. Praviloma gre za dela tistih umetnikov, ki se niso držali časovno uveljavljenih norm oziroma pravil. Avtorji del, ki so prispela na natečaj, so izvrstno opravili nalogo parafraziranja znane slike, citiranja delčka slike ali pa so na znani sliki poiskali palimpsest, iz katerega so zgradili povsem novo podobo. Nastala so dela, ki v ničemer niso kopije znanih umetnin, ampak so slike s povsem avtonomnimi likovnimi izjavami, ki pa se na primeren način opirajo na svoje predloge, ki so predmet parafraziranja ali od koder so citati ali palimpsesti pobrani.

Selektor letošnje regijske razstave je bil priznani likovni kritik Dejan Mehmedović. Od prispelih del na temo »Parafraze likovnih del, palimpsesti, citati, prisvojitve« je izbral 20 slik, med katerimi je bil tudi nadvse domiseln akvarel Zdenke Vinšek, članice Likov-

nega društva Franceta Pavlovca iz Ilirske Bistrice. Poigrala se je z znano Šubicovo sliko »Pred lovom«, ki jo je poimenovala »Pred ribolovom«. Poleg njenega dela lahko na razstavi vidimo še dela naslednjih slikarjev: Milenka Arsenov, Zdenka Petek, Jožica Golja, Danjela Bucaj Paradiž, Maja Gržina Cergolj, Zorko Dežjot, Irena Debevec, Predrag Szilvasy, Mira Puhar, Jasmina Čelan, Nataša Zirnstein, Bascir El Hariri, Maruša M. Maraž, Slavko Guštin, Teja Tegelj, Zdenka Glavmič, Vanči Lipovž, Dajana Čok in Božica Mihalič.

Letošnja regijska razstava je začela svojo pot z razstavo v Sončni dvorani v Izoli, od tu se je preselila v Postojno, svojo pot pa nadaljuje v Ilirski Bistrici, od koder se seli še v Sežano in Koper.

tekst Igor Štemberger, foto Katarina Škrab

PROEL - elektroinstalacije

Peter Prosen s.p.
 Hrpelje · Slavniška c. 10
 6240 Kozina
 GSM: 051 / 412 730

Storitve za vse rešitve.
Instalacije za vsak žep.

Razmišljanja

Dan reformacije

Oprostite, po svoje upravljam verze slovenskega pesnika. Ne iščite rim, lepih besed, dobrih misli in neskončno želja.

Hodim po zemlji slovenski in iščem, iščem, iščem ... kakor da me je neko prejšnje življenje vkopalo v začudenja, ki se jih tako živo spominjam in obenem pozabljam. Še

prav posebej rad hodim po zemlji primorski in čudim se vsemu tistemu, kar se spominjam in pozabljam. In prav posebno se rad spominjam svojih otroških oči, ki so z začudenjem strmele v starega moža, ki je naslonjen z rokama na tramu med dvema murvama sveto pripovedoval o boju za ne vem kaj, žrtvah, o katerih nisem nič vedel, prihodnosti, o kateri se mi ni sanjalo, kaj pomeni, itd., itd. Vmes so se pojavljali ne kriki, spontano vpitje, ki se mi je za dolga otroška leta vtisnilo pod kožo in še globlje. Živel Tito, Stalin, Kardelj (kasneje sem zvedel, da nam je ta stari mož pripovedoval naslonjen na tramu), komunistična partija Jugoslavije, da so bili huronski tuzemeljski napevi, ki smo se jim pridružili tudi otroci. To liko ponavljanj je bilo, da so se nam otrokom osušila grla in namočili smo jih s tekočino, ki je bila v steklenicah na osamljenih mizah. Vsi starejši so morali družno drug ob drugem strmeti v tistega starega moža in na znak družno vpiti besede, ki sem jih naštel. Seveda nas je odžejanje drago stalo. Zanos, ki smo ga dobili, se je v nas otrocih še stopnjeval do popolne onemoglosti. Po prespani noči in pridigah staršev smo nadaljevali s tistim, kar smo se naučili od tistega starega moža in veličastne množice očetov in mam. To pa ni trajalo dolgo, kajti sosed, ki je bila bolj v politični družini, nam je zaukazala, da ne smemo vpiti »živel Stalin«. In otroška enotnost nas je prisilila, da smo opustili vsakršno dejavnost diriganega vpitja. Raje smo rabutali češnje, breskve, jabolka, koruzo ...

Prav tako se počutim danes, ko hodim po zemlji primorski in poslušam ali preberem, kaj modrujejo primorski izbranci od Bovca do Pirana, od Ilirske Bistrice preko Postojne in Vipave do Cerknega. Rad bi se nekaj naučil ali slišal napotke, kot jih je nekoč spravljal iz sebe tisti stari mož. In spet nič ne razumem. Tako rad bi vpil, ne vpil, pel neke besede, toda usta ostajajo suha bolj iz sramu.

Imamo pred sabo še žarek upanja – Dan reformacije. Primorci smo Trubarja prisrčno sprejeli, ko je potoval v Trst. Naučili so se uganjati norčije in kako živeti v njih. Tako lepo jih je napisal Janez Svetokriški. In vse to skrbno nosimo v sebi. To je naš gen, toda tista stoletja, ki jih ni malo, so spreminjala marsikaj in kot urok nas je vsako stoletje potiskalo v nasprotno smer in danes smo tam, kjer smo. Kaj lahko postorimo?

Predvsem Dan reformacije naj bo dan reformacije naše družbe, mišljenja, sebe. Mislimo, da smo dovolj zreli, kajti jeseni vse dozori. Nasmejim se nekemu komunizmu, ki je trajal skoraj pol stoletja, kot danes neki demokraciji (naši), ki je trajala mogoče pet let, in danes smo v obliki nekemu neizmu ali raciji. In prav ta časovno prazen prostor in naša umska nedelavnost nas lahko pripeljeta v obzorje. Vprašanje pa je ali so se nam očistili tisti geni, ki nam jih je vcepljal čas. Poizkušajmo spoznati sebe in lažje se bo odločiti v reformaciji. Morda se bomo v prihodnosti, ko bomo hodili po zemlji naši, sramovali naših izbrancev, kajti, roko na srce, bodo tudi del nas. Čas bi že bil.

Torej Dan reformacije naj bo dan reformacije.

Aleksander Peršolja

Likovna dejavnost

SLIKARSKA MUZA BISTRICE

Ilirska Bistrica – Zadnji septembrski vikend je potekala 10. slikarska kolonija z naslovom »Slikarska muza Bistrice«, ki jo od leta 2002 organizira slikarka Zdenka Vinšek roj. Faganel, članica Likovnega društva Franceta Pavlovca iz Ilirske Bistrice.

Prvo kolonijo je Vinškova organizirala z namenom, da prijateljem s slikarskih vrst iz raznih krajev Slovenije predstavi domači kraj in jih spodbudi k upodobitvi lepote Ilirske Bistrice. Odzivnost slikark in slikarjev, podpora Eme Deželak iz gostišča Potok v Dolenjskem potoku ter tedanjega vodje Območne izpostave JSKD Ilirska Bistrica Dimitrija Bonana so botrovali, da se je kolonija razvila v tradicionalno likovno srečanje.

V vseh letih je kolonija doživljala razcvet do 2006, ko se je vključilo v organizacijo in finančno podporo precej donatorjev, Likovno društvo Franceta Pavlovca in tedanji Razvojni center, JSKD in ZKD ter društva s Prema. K predstavitvi lepote arhitekture in narave v Brkinih je za časa življenja vsako leto pripomogel Srečko Sanabor iz Harij in vključil v družabni del kolonij društva iz Harij in Hrušice.

V zadnjih letih je kolonija

živela le zaradi velikega zanimanja slikark in slikarjev iz drugih krajev Slovenije in posameznikov Likovnega društva Franceta Pavlovca ter zaradi podpore gostišča Potok.

Letos se je organizaciji kolonije pridružila ilirskobistriška izpostava JSKD. Družabni večer prvega dne kolonije je popestril ansambel »Lojze Bajc s prijatelji«. Že drugo leto je delček zgodovine območja ilirsko-bistriške občine predstavil bistriški slikar Franc Močilnikar. Letos je zbrane slikarje popeljal v Starod, kjer so z navdušenjem srkali vtise značilne vaške arhitekture

tega okolja in prečudovitih razgledov, kakor tudi narave in arhitektonskih posebnosti. Slikarke in slikarji so izrazili željo, da se v to vasico naslednje leto podajo za dalj časa, ne le s fotoaparati in skicirkami. V drugem večeru srečanja so si ogledali dokumentarni film o Krasu in sežanskemu slikarju Marjanu Miklavcu, največjemu likovnemu zapisovalcu kraške arhitekture in narave.

Ker je Slikarska muza Bistrice namenjena spoznavanju kraja, izmenjavi likovnih izkušenj, druženju, svobodni izbiri motivov in likovnih tehnik, so do 5. januarja v gostišču Potok

na ogled čudovite slike z odsevi individualnih izraznosti amaterskih umetnic in umetnikov. Razstavljajo: Marjan Miklavc iz Sežane, Sonja Peroci iz Koprive na Krasu, Feliks Sreč Fruhauf iz Dravograda, Ivo Kolar s Topolšice, Emilija Erbežnik iz Dragomera pri Brezovici, Ivan Stojan Rutar in Sonja Povhe iz Kopra, Karel Hruza, Jasminka Čičić, Marija Strnad in Nada Fišer iz Ljubljane, Rozi Žnidaršič z Javornika pri Kranju, Vinko Bogataj z Lesc, Vida Soklič iz Begunj na Gorenjskem in Zdenka Vinšek z Iga.

tekst Zdenka Vinšek, foto Franc Močilnikar

Zaprtje razstave »Midva«

Kozina - Tako, kot se je že v preteklosti odločil za zaprtje razstave Stojan Ržek, tako se je odločila pospremiti svoje slike na platnu v svet tudi Jana Peče-

vizualnih komunikacij. Na kratkem kulturnem programu sta jo pospremila Andrejka Cerkvenik iz Kačič, ki je nedavno tega odprla svoj zeliščni vrt in nam po-

nik, po novem domačinka, ki živi in ustvarja v Ocizli in je poznana kot oblikovalka

stregla z odličnim čajem prvovrstnih rastlinic, ki jih prigoji doma. Za glasbeni intermezzo je poskrbel Boris Magdalenc na čarobnem hangu, seveda pa je srčna Jana pripravila tudi slastno zakusko z začimbami iz Andrejkinega zeliščnega vrta.

tekst in foto Patricija Dodič

Katjine cvetke in žužki

Kozina - V Knjižnici Kozina je v mesecu oktobru razstavljala univ. dipl. oblikovalka Katja Gorup, ki živi in ustvarja v Tomaju. Je samostojna oblikovalka, slikarka, mentorica študijskih krožkov in zeliščarka in je v kozinski knjižnici leta 2011 razstavljala serijo slik na platnu z motivi fantazijskih vil, škrtkov in podobnih bitij, ki jo je takrat poimenovala Odsevanja. Tokrat se avtorica predstavlja z makro fotografijo ali fotografskimi prikazi žuželk in cvetic zelo od blizu in zelo barvno. Fotografski print na platnu ustvarja svetove, v katere človek lahko 'pade' ne da bi tam tudi zares bil. Fotografinja trenutno predava na Višji šoli za fotografijo v Sežani. Cvetke in žužki so iz naših krajev, nekaj jih je toskanskih,

pravi. Morda še malce obujanja spomina, kdo avtorica je: na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani je diplomirala na oddelku za oblikovanje, smer vizualne komunikacije. Po diplomi se je preselila na grad Mala Loka na Dolenjskem, kjer se je posvetila slikarstvu in samostojni oblikovalski poti. Nekaj let je živela in delala v Ljubljani ter sodelovala z različnimi oblikovalskimi agencijami, z društvom ŠKUC in L'mit. Dela razstavlja samostojno in skupinsko.

tekst in foto Patricija Dodič

Triglav komplet

✓ Že dve avtomobilski zavarovanji sta Triglav komplet.

✓ Več zavarovanj združite v Triglav komplet, več prihranite.

✓ Skupni popust izkoristijo vsi člani Triglav kompleta.

Več zavarujem, več privarčujem.

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

SNEŽNIK

pišite nam:
info@e-sneznik.net

Glasba

LJUDSKI PEVCI IN GODCI V JASENU

Jasen – Vaški dom Jasen je bil v oktobru prizorišče drugega Območnega srečanja pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž za Primorsko regijo pod nazivom »Kantali smo veselo«. Potem, ko so se

vrsto pevci ljudskih pesmi in godci ljudskih viž. V Primorski regiji so pripravili dve območni srečanja. Prvo je gostila Območna izpostava JSKD Koper. Na prireditvi v Gračiču so se predstavile skupine z Obale.

ljudski pevci in godci z Obale dan prej predstavili v Gračiču pri Kopru, je šest skupin ljudskih pevcev in godcev z Brkinov, Krasa in Severne Primorske pred polno dvorano jasenskega vaškega doma prepevalo 12. oktobra. Njihove nastope pa si je ogledal in jih strokovno ovrednotil spremljevalec srečanja Franc Kene.

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti vsako leto pripravlja območna, regijska in državna srečanja po posameznih področjih kulturnih dejavnosti. Srečanja si ogledajo in nastope ocenijo strokovni spremljevalci, ki za nadaljnji nivo izberejo najboljše skupine. Tokrat so prišli na

Skupine s Krasa, Brkinov in Severne Primorske pa sta tokrat gostila ilirskobistriška izpostava Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in Društvo Ahec Jasen.

V Sloveniji deluje okrog 300 pevskih in nekaj deset godčevskih skupin in posameznikov, ki poustvarjajo glasbeno izročilo. Skupine so se v formalnih oblikah začele organizirati predvsem po osamosvojitvi. In prav ilirskobistriški konec je s takimi skupinami precej bogat, a se je tokrat srečanja s tega konca žal udeležila le pevska skupina Društva kmečkih žena Ilirska Bistrica. Poleg njih so na prireditvi v Jasenu nastopili

še skupina ljudskih pevk Koranine s Tolminskega, pevke ljudskih pesmi in godci Kulturnega društva Kraški šopek iz Sežane, vokalna skupina Kulturnega društva Borjač, Domači pevci iz Lokavca, žal pa so Buške čeče iz Bovca zaradi bolezni nastop morale odpovedati. Poleg omenjenih skupin so s svojim nastopom izven rednega programa prireditve popestrili še gostitelji Jasenski kerglci.

Pevska skupina Društva kmečkih žena Ilirska Bistrica združuje 14 ljubiteljc petja iz osmih brkinskih vasi. V tej skupini so združene predvsem starejše članice, ki so v svoji mladosti prepevale s svojimi starši in ostalimi družinskimi člani. Med njimi je tudi nekaj mlajših pevk, tako da upajo, da pesmi ne bodo šle v po-

zabo. V Jasenu so v nekoliko okrnjeni zasedbi zapele tri brkinske ljudske pesmi.

Domači pevci iz Lokovca prihajajo iz razpotegnjene

vasi, ki leži na Banjški planoti. Skupino sestavljata dva zakonska para: Nace in Marta Povšič ter Joško in Milka Muravec. S pomočjo njihovega poustvarjanja ljudske pesmi so nekatere pesmi z Lokovškega in širše Banjške planote še žive in tudi uglasbene za zborovsko petje.

Skupina ljudskih pevk Koranine deluje v okviru Društva podeželskih žena Gornjega Posočja. Skupina šteje kar 23 pevk iz bližnje in daljne okolice Tolmina. Pod vodstvom Majde Luznik pojejo ljudske pesmi, ki jih večino same najdejo po tamkajšnjih vaseh. So relativno mlada pevska skupina, saj nastopajo od leta 2011.

Vokalna skupina Kulturnega društva Borjač deluje od same ustanovitve društva leta 2008 v Sežani. V društvu

tvori pevsko skupino društva, se je že večkrat predstavilo na reviji Primorska poje.

Godci Kulturnega društva Kraški šopek sestavljajo trije godci. Bas ali kontrabas z lokom igra Ivan Bortolato, diatonično harmoniko igra Rado Andolšek in violino Dario Berginc. Melodije, ki jih izvajajo, prihajajo iz bližnje okolice Sežane in so starejšega izvora. Največkrat igrajo za spremljavo plesalcem, imajo pa tudi samostojne nastope. Zaradi bolezni smo tokrat prisluhnili le duetu brez violine.

Pevke ljudskih pesmi Kulturnega društva Kraški šopek iz Sežane odkrivajo preteklost, jo delijo z drugimi ter jo ohranjajo v prihodnost. V skupini je 13 pevk iz italijanskega in slovenskega Krasa. 15 pevk in pevcev, ki

skih pesmi so začele delovati v letu 2007, da bi prispevale k ohranjanju ljudske pesmi. Skupino vodi priznana strokovnjakinja s področja etno glasbe Katarina Šetinc.

Območno srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž v vašem domu v Jasenu so ob pomoči Območne izpostave JSKD Ilirska Bistrica na visoki kakovostni ravni pripravili članice in člani Društva Ahec Jasen. Prireditve, ki jo je povezovala Iris Dogvan Primc, je bila izredno dobro obiskana, ljudska pesem in ljudske viže pa so v Jasenu odmevale še pozno v noč. Po mnenju strokovnega spremljevalca srečanja Franca Keneta so na prireditvi najboljše rezultate pokazali pevska in godčevska skupina sežanskega Kraškega šopka ter Domači pevci iz Lokovca.

tekst in foto
Igor Štemberger

25 LET CERKVENEGA ZBORA V PODGRADU

Podgrad – Letos oktobra je praznoval Mešani cerkveni pevski zbor Podgrad 25. obletnico neprekinjenega prepevanja. Ob tej priliki so članice in člani Kulturnega društva Podgrad, v okviru katerega deluje mešani cerkveni pevski zbor, pripravili bogato prireditev v telovadnici podgrajske osnovne šole.

Predsednik društva Mitja Ivančič je orisal kratko zgodovino organiziranega petja v Podgradu. Zagotovo je pomemben pečat v tamkajšnji pevski tradiciji pustil Anton Demojzes, ki je podgrajske pevke in pevce vodil v letih po drugi svetovni vojni. Gonilna sila sedanjega pevskega zbora, ki nepretrgoma deluje že celih 25 let, pa je zborovodja Stanko Čeh. V organizacijskem smislu imata pomembno vlogo v zboru zakonca Dušan in Majda Zidar ter sleherna pevka ali pevec, posebej še tisti, ki v zboru vztrajajo od samega začetka.

Prireditve se je pričela s pesmijo domačih pevcev. Me-CePZ Podgrad je pod taktirko Stanka Čeha zapel tri pesmi. Za njimi so na oder stopili člani vokalno instrumentalne skupine Trta iz Čateža ob Savi, ki so obiskovalce razveselili z narodno zabavnimi ritmi. Me-

lodijo dalmatinskih klap pa smo lahko poslušali iz grl in instrumentov tamburaške skupine Vremščica iz Košane. Kot gostje so se predstavili še Mešani pevski zbor Anton Kreč iz Čateža ob Savi pod vodstvom Ignaca Slakonje in Moški pevski zbor Slavnik iz sosednje Kozine, kateremu dirigira Andreja Hrvatini.

»Petje je najbolj razširjena ljubiteljska kulturna dejavnost v naši državi. In tudi v občini Ilirska Bistrica ni nič drugače. Kljub številnim pevskim zborom in skupinam, ki delujejo na našem območju pa je le malo takih, ki se lahko pohvalijo s tako bogato pevsko tradicijo, kot jo ima zbor iz Podgrada«, je ob podelitvi Gallusovih značk dejal vodja

Območne izpostave Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Igor Štemberger. Gallusove značke pevke in pevci dobijo za dolgoletno prepevanje v zboru. Eno bronasto in lepo število srebrnih ter zlatih, katere pevci dobijo za 25 let petja, je podelila predsednica sveta bistriške območne izpostave JSKD, si-

cer zborovodkinja in profesorica petja na bistriški glasbeni šoli, Janja Konestabo.

Uradni del prireditve se je zaključil s pesmijo združenih zborov, ki so nastopili v Podgradu, slavje s pesmijo pa se je prostorih družbe Plama nadaljevalo še pozno v noč.

tekst Igor Štemberger,
foto Tomo Šajn

STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
JAVNI SKLAD

UGODNA ODDAJA STANOVANJ

Stanovanjski sklad RS, javni sklad oddaja v najem nova stanovanja in stanovanjske hiše različnih velikosti na izvrstnih lokacijah v vseh slovenskih regijah. Stanovanja se nahajajo v Ajdovščini, Borovnici, Pivki, Postojni, Vipavi in v drugih mestih.

Ponujamo možnost daljšega najema z ugodno mesečno najemnino. Vsa stanovanja se nahajajo v urbanih naseljih, prijaznem okolju in bližini potrebne infrastrukture.

Podrobnejše informacije so vam na voljo na spletni strani www.ssrs.si in na tel. št. 01 4710 500.

Literatura...

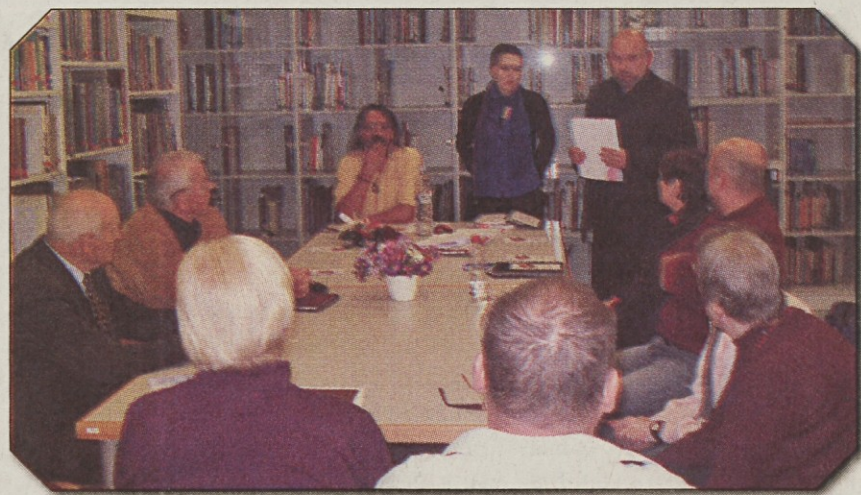
V ZAVETJU BESEDE

Ilirska Bistrica - Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in revija Mentor sta v začetku leta razpisala natečaj za srečanje seniorskih piscev »V zavetju besede«. Avtorji so lahko sodelovali s svojimi še neobjavljenimi pesniškimi, proznimi in dramskimi besedili. Edina omejitev je bila dolžina prispevkov in sicer 10 pesmi za poezijo oziroma ena avtorska pola (30.000 znakov) za prozo ali dramo. Prispela besedila so prebrali strokovni spremljevalci, ki so na šestih regijskih srečanjih vodili predstavitve prispelih del. Regijska srečanja so potekala na Jesenicah (za Gorenjsko), v Mariboru (za Štajersko in Prekmurje), v Litiji (za osrednjo Slovenijo), v Žalcu (za Savinjsko in Koroško), v Metliki (za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje) in v Ilirski Bistrici (za severno in južno Primorsko). Izbrani avtorji z regijskih srečanj bodo povabljeni na državno srečanje starejših avtoric in avtorjev, ki ga bo novembra pripravila Ljutomerska izpostava JSKD v Mali Nedelji. Izbor najboljših besedil pa bo objavljen v posebnem zborniku »V zavetju besede 7«.

Na natečaj so prispela dela 16 primorskih avtorjev, ki sta jih prebrala strokovna spremljevalca srečanja v Ilirski Bistrici Patricija Dodič in Tomaž Mahkovic. Svoja besedila so na natečaj poslali: Ana Balantič (Idrija), Pavel Četrtič (Kobarid), Dragica Čuk Novak (Vipava), Ivana Gantar (Cerkno), Irena Husu (Dutovlje), Katarina Kalaba (Spodnje Škofije), Ivanka Kostantino (Šempas), Franc

Kranjc (Slap ob Idrijci), Dare Likar (Idrija), Marija Makarovič (Tolmin), Ida Semenič (Podnanos), Vesna Šare (Koper), Marija Šinigoj Orlanoini (Šempeter pri Novi Gorici), Marta Šavli (Podbrdo) ter domačinki Neda Franceschinis Perkan (Ilirska Bistrica) in Danica Pardo (Prem). Strokovna spremljevalca srečanja sta vodila literarno delavnico s sodelujočimi avtorji in literarno branje oziroma pogovor o prispelih besedilih in literarnem ustvarjanju nasploh. Prvi del srečanja literatov Primorske, torej literarna delavnica s sodelujočimi avtorji, je pod vodstvom omenjenih strokovnih spremljevalcev potekal v študijski sobi domoznanskega oddelka Knjižnice Makse Samsa v Ilirski Bistrici, javno branje prispelih del pa na literarnem večeru v knjižnični čitalnici.

Avtorjem sta diplome o sodelovanju na regijskem srečanju podelila strokovna svetovalka za literarno dejavnost pri JSKD Barbara Rigler in koordinator ilirskobistriške izpostave sklada Igor Štemberger. Program pa je z glasbo ob kitari popestril domači kantavtor Tone Škrlj. Po mnenju strokovnih spremljevalcev srečanja, sta se med sodelujočimi pisci najbolje odrezali Ivanka Kostantino iz Šempasa za prozo, na področju poezije pa je izstopala Vesna Šare iz Kopra. Da je bilo literarno srečanje v Ilirski Bistrici

na visoki kakovostni ravni, dokazuje tudi izbor državnega selektorja Zorana Pevca. Državni selektor je svoje delo opravil konec oktobra po zaključku vseh regijskih srečanj. Pevce je na državno srečanje literatov seniorjev izmed 150 prijavljenih na regijska srečanja izbral 29 avtorjev. Med nominiranimi besedili pa je izbral besedila 8 avtorjev finalistov, med njimi tudi oba zmagovalca primorskega regijskega srečanja v Ilirski Bistrici. Izbrani avtorji so: Ljudmila Conradi, Ivanka Kostantino, Murka Kristan, Milena Miklavčič, Rudi Mlinar, Vesna Šare, Rosvita Švajger in Štefan Titan.

tekst Igor Štemberger, foto Katarina Škrab

Bele vile na obisku

Kozina - Vile bile je naslov knjige, ki jo je v kozinski knjižnici na mesečni prireditvi predstavila avtorica, univ. dipl. arheologinja Sabina Pugelj, doma iz Kosez pri Ilirski Bistrici, potomka starih kosezov oz. svobodnjakov v času fevdalnih gospodstev. Gre za 41-o knjigo iz zbirke Glasovi, ki jo ureja dr. Marija Stanonik. Zbrane zgodbe, bajke, pripovedi in pravljice zajemajo področje doline Reke od Ilirske Bistrice do Zabič in Hrušice. Gre za mono-

grafijo arheoloških artefaktov, kakor jih razkrivata slovstvena folklor in ustno izročilo. Knjiga je bila na Bistrškem že predstavljena, tokrat se je avtorica predstavila, sicer maloštevilnemu občinstvu na Kozinskem. Pri pripravi knjige sta ji pomagali slavistka Marija Štrancar iz Hrušice pri Podgradu in urednica Zlatih nitk Jožica Planinc iz Divače, pogovor v knjižnici pa je z avtorico vodila novinarka Radia Koper, Jana Samsa.

tekst in foto Patricija Dodič

Domoznanstvo

Pastirske hišice

Kozina - Knjižnica Kozina je že drugič v letošnjem letu gostila Borisa Čoka, ljubiteljskega kraškega raziskovalca. Tokrat je predaval o pastirski kamniti dediščini oz. pastirskih hišicah, ki so pastirje varovale pred burjo, dežjem in drugimi naravnimi nevarnostmi. Na Krasu je takšnih kamnitih hišic baje 400, kot zatrjuje Čok, Lileto iz Lokve, mojster gradnje pričujočih hiš in poznavalec staroverskega izročila Lokve, Divače in Prelož. Najstarejše med njimi dosegajo preko sto let. Hiške so bile grajene v vrtačah ali ob robovih njiv, vinogradov, pašnikov – s tehniko neobdelanega kamna ali s tako imenovanim »velbanjem« oz. pomi-

kanjem kamnitih plošč proti središču. Čok je začel kraške pastirske hiške sistematično vrednotiti in jih tipološko popisovati. Samo v Lokvi, kjer predavatelj in avtor knjige V siju mesečine živi, obstaja 65 pastirskih hišic, med katerimi je nekaj podrtih in potrebnih popravila. 2008 leta je bil o hiškah in njih gradnji predstavljen prvi film, nazadnje pa je o njih posnel film Jadran Strle in priložnost so ga imeli videti tudi obiskovalci prireditve. 2003 je o pastirskih hišicah izšel kalendar s fotografijami Damjana Križmančiča. Boris Čok kot lokalni turistični vodnik zainteresirane popelje po poteh staroverskega izročila in pastirskih hišic, po opuščenih

kamnolomih in kamnitih osamelcih, obenem študentom arhitekture, etnologije, šolarjem in drugim ponuja delavnice gradnje suhozidov. Bistvo vsega, trdi Čok, je »zbuditi pri ljudeh zavest, da bi se kraško dediščino ohranjalo, obnavljalo in vzdrževalo«.

Ob končani gradnji ali popravilu pastirske hiške, rad nazdravi z: »Da bi stalo, da bi držalo in da bi trajalo.« Enako mu želimo vsi, ki nas kulturna in naravna dediščina še zanima.

tekst Patricija Dodič, foto Damjan Križmančič

Ure pravljic

Ovčka na večerji

Kozina - Mala ovčica je prepričana, da bo našla dom, pa čeprav še ne ve, kako. Nekje v gozdu živi lačen volk, ki je vsak večer prisiljen jesti zelenjavno juho (!!! A si mislite, da jo mara, eno tako juho z brokolijo ali korenčka ali zmlete trave ali na pol pohrustanih kostanjev?!). Ufaaaaaa, še kako bi se mu prilegla jagnječja obara! In glej, čudo: na njegova vrata potrka, kdo drugi kot ravno ovčka! Mmm, mljac mljac, to pa je jagnjetina!, si misli volk, to pa je jagnječja obara! Vendar ta ovčica ovčkasta ni navadna ovčka ovčkasta: z ljubeznijo volku pokaže, da ne želi biti njegova večerja, pač pa njegova prijateljica. Ampak... A si predstavljate, da pridete na večerjo in ugotovite, da ste sami tista večerja? Nika noka. In, a si predstavljate, da vam začne kruliti po želodčku in ne veste, kje je vaš dom, če sploh ga imate in to? Nika noka. Pa če je še zunaj mrzlo in brrrr!!! Ne, ne, ne, ne gremo se tega, a ne? Zgodbico o neboljani in simpatični ovčki in starem krvoločnem volku, ki se je naveličal zelenjavne juhe, je napeta in polna preobratov in to so opazili tudi otroci, ki so na prvi letošnji pravljici povsem napolnili prireditveni prostor. Konec pravljice je seveda vesel, saj oba, tako ovčka kot volk, končata spet pri odlični zelenjavni juhi in seveda potrditva, da je prijateljstvo lahko tudi zaresno, četudi smo drugače kosmati nad kožo in to. Simpatični mladinski knjižničarki, Tamara Hrabar in Vlasta Kirn, sta prišli iz ilirskobistriške knjižnice, kjer je takih malih ovčic in volkev tudi eno malo morje in kjer imata navadno pravljice urice ob sredah. Da bi otroci ne odšli lačni domov in da bi jih kak krščeni ali nekrščeni volkodlak ne pohrustal, pa so dobili ene take mljac mljac lizike in seveda spominske ovčice, ki jih je radovoljno ustvarila knjižnična sosedka in zgodbarničarka Sonja Rak.

tekst Patricija Dodič

URE PRAVLJIC V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

Ilirska Bistrica - Jesen je pred vrati in čas za začetek naših pravljicnih uric se je končno pričel. Vsako leto je več otrok, ki obiskuje naše ure pravljic in to je velik pokazatelj, da so starši ozaveščeni in, da se zavedajo kako pomembno je predbralno obdobje v življenju otrok. Iz statističnih podatkov je razvidno, da otroci, ki že v rani mladosti dobijo prijeten stik s knjigo in branjem, nimajo potem večjih problemov v šoli kar se tiče branja, pisanja in lepega ter bogatega besednega izražanja. Prav zato temu dajemo izreden pomen tudi v naši knjižnici.

Prav pa je tudi, da to počnejo že starši in stari starši z otroci doma. V knjižnici pa poskrbimo za ure pravljic, ki so oblika knjižne vzgoje, ki otroke skozi čarobni svet pravljic spozna s knjigo, ki jih navaja na kasnejše branje, pomaga razvijati njihovo domišljijo in bogati besedni zaklad. Pomembno je, da otroka že v predbralnem obdobju navajamo na knjigo, saj ga s tem

pripravljamo na kasnejše učno obdobje, kjer bo knjiga njegova redna spremljevalka.

Pri urah pravljic knjižničarka otrokom zgodbe pripoveduje in ne bere? Zakaj je to pomembno, se boste mogoče vprašali?

Zato, ker je nekdo, ki bere iz knjige vezan. Vezan je na tiskane besede, stavke in odstavke. Pripovedovalec zgodbe pa je svoboden. Lahko vstane in zopet sede. S svojimi rokami, očmi, glasom lahko poudari pripovedovanje. Lahko opazuje poslušalce in spreminja svojo pripoved. Zgodbe se ne nauči na pamet, ampak jo vpija vase in je tako spojen z njo, da ga pisateljeve besede ne blokirajo, zato se lahko svobodno prepušča navdihom. Pripoveduje spontano in neprisiljeno. Le tako lahko tudi vzpostavi zaupni stik s poslušalci. Živega, intimnega stika med knjižničarjem – pripovedovalcem in otroci – poslušalci, ne morejo nadomestiti niti branje, niti poslušanje radia, kaset ali plošč, niti gledanje TV

zaslona.

Poleg poslušanja zgodb bodo otroci pri nas tudi ustvarjali, risali z barvicami in flomastri, izdelovali izdelke iz glin, testenin, plastelina,

v marcu bodo za mame izdelovali razne izdelke, za veliko noč pisana jajčka in še in še...

Prvega pravljicnega dne se je v knjižnici zbralo 80 otrok, ki so si v spremstvu

plastike... in podobno. Vse to bodo prinesli tudi domov. Ob novem letu jim bomo v knjižnici organizirali lutkovno predstavo v izvedbi pravega lutkovnega gledališča, mogoče jih obišče tudi kakšen bradati mož.... Za pusta bo organizirano pustno rajanje,

staršev ogledali predstavo »Ovčka, ki je prišla na večerjo«, ki sta jo odigrali knjižničarki Tamara Hrabar in Vlasta Kirn. Domov pa so odnesli ročno izdelane zajčke, ki so jih čakali v knjižnici.

tekst in foto mag. Damijana Hrabar

Karate

NAŠI BISERI ZAISKRILI BARVE SLOVENIJE

V petek, 4. oktobra, se je na dolgo pot do mesta Visoko (BIH) podala do sedaj najštevilčnejša odprava reprezentance Slovenije –SZTK. Tam je potekal mednarodni turnir Visoko, na katerem so sodelovale reprezentance Italije, BiH in Slovenije, poleg njih se je tekmovala tudi 16 klubov iz BiH in Srbije. Na tekmovališču je tako sodelovalo kar 317 karateistk.

Potovanje iz Ljubljane v BiH je bilo dolgo, a sproščeno in zabavno. Prihod v mesto zaznamujejo poškodovane hiše, druga kultura,

odpravili na kraj tekmovališča v telovadnico Mladost. Pričetek tekme je pozdravila načelnica kraja Visoko, ki je z ganljivim govorom pozdravila tekmovalce in vse prisotne, prireditelj je opisala kot pomembno glede tekmovalnosti, predvsem pa glede druženja in negovanja starih prijateljstev ter poudarila športni duh in prenos znanja na mlade.

Slovenska odprava se je izkazala tako v tekmovalstvu, kot vseh drugih vrednotah športa. Vsi reprezentanti so si v Sloveniji tekme, toda tokrat so nastopali kot tim.

Na tekmi so dosegli odlične rezultate, priporili so si 72 medalj in tako suvereno osvojili prvo mesto na turnirju.

Reprezentantke iz našega kluba OlderSi so bile več kot uspešne. Domov so ponosno odnesle 9 medalj. V več prijavljenih kategorijah je **Doris Brne** osvojila bronasto medaljo, **Anika Sedmak** dve srebrni, **Nina Pavlovič** dve zla-

trdela potepuških psov, na drugi strani pa zelo prijazni in topli ljudje, ki se trudijo po najboljših močeh, kar pa tam ni vedno enostavno. Naša reprezentanca je še isti večer opravila zadnji trening pred tekmo.

Naslednje jutro smo se

ti, **Polona Zadnik** srebrno ter **Rebeka Oblak** zlato, srebrno in bronasto. Na tekmovališču pa je sodelovala tudi **Natali Sedmak**, ki se je odlično borila, toda zreb ji ni bil naklonjen.

Na naše bisere smo več kot ponosni, saj so z vloženo

energijo in časom dosegli še veliko več kot le medalje. Njihove dosežke in delo članov našega kluba je pohvalil tudi trener **Mirko Rogač**, ki je kot reprezentančni trener spremljal in bodril svoje varovanke na omenjenem turnirju, poudaril je veliko pozitivnih stvari, ki so jih naše najmlajše, skozi leta posvečena treningu karateja, dosegle. Posebej je izpostavil načelo, ki govori o izboljšanju značaja, kar pomeni da je karate veliko več kot samo moč, hitrost in vzdržljivost. Nauči pravičnosti do samega sebe in drugih ter vnese disciplino v šolo in vsakdanje življenje ter nauči spoštovati načela etike in izogibanja nespametnemu vedenju.

Želim se zahvaliti timu SZTK za zelo dobro organizacijo in vsem staršem ki so

bili v veliko podporo.

Na koncu vas KK OlderSi vabi na Mednarodno tekmo, ki bo v nedeljo, 1.12.2013 v Ilirski Bistrici. Vabljeni vsi Karate klubi iz okolice in drugih občin ter vsi ljubitelji špor-

ta. Za dodatne informacije ali pojasnila lahko zaprosite po elektronski pošti karateoldersi@gmail.com ali na Meta Oblak 041 455 577.

Za KK OlderSi OM

Slalom na rolerjih

USPEŠNO IZPELJANA PROMOCIJSKA TEKMA

V nedeljo 22. septembra je smučarski klub Snežnik iz Ilirske Bistrice priredil promocijsko tekmo v slalomu na rolerjih. Tekme sta se udeležila tudi prijateljska kluba iz Postojne (SK Kalič) in italijanskega Devina (SK Devin). Na blagi strmini po Vojkovem drevoredu se je med količki preizkusilo 38 tekmovalcev od najmlajše triletnice pa vse do masterjev. Vsak tekmovalček se je po progi s 27 količki spustil trikrat, za končni rezultat pa sta štela dva najboljša časa. Za najmlajše je bila že sama štartna rampa velik izziv, vendar so kljub temu tekmo uspešno zaključili prav vsi tekmovalci. Prvi trije uvrščeni so prejeli medalje, ostali pa spominske medalje, vsi tekmovalci pa tudi praktično darilo. Podeljeni so bili tudi pokali za klubsko razvrstitev, kjer je prvo mesto zasedel SK Snežnik. Po končanem tekmovalstvu so se vsi okrepčali s čajem in toplo malico, ki je bila vključena v štartnino. Na koncu se je predsednik SK Snežnik še zahvalil vsem sodelujočim in povabil SK Kalič iz Postojne k nadaljnjem sodelovanju pri organizaciji tekem v slalomu na rolerjih v naslednji sezoni.

Darja Šlenc

Kotiček Škocjanskih jam

Prvič v zgodovini v Škocjanskih jamah 100.000 obiskovalcev že konec septembra

Z zadnjim septembrskim dnem se je v parku Škocjanske jame končala glavna turistična sezona. Prvič v zgodovini parka, pa je že s koncem septembra Škocjanske jame obiskalo 100.000 obiskovalcev.

Magično številko so v parku prvič presegli leta 2008, vendar se je to zgodilo šele decembra, iz česar lahko sklepamo, da se zanimanje za Slovenijo in Kras povečuje.

Res je, da je glavni del turistične sezone mimo, in da v prihodnje v parku pričakujejo manj obiskovalcev, vseeno pa upajo, da bodo ob koncu leta lahko zapisali rekordno številko obiska. 100.000 obiskovalec, ki se je sprehodil skozi Škocjanske jame, je Rus Alexander Gupanov iz Moskve. Slovenijo je obiskal že drugič, že med prvim obiskom pa je slišal za Škocjanske jame in se jih namenil obiskati v okviru svojega drugega potovanja.

FOTO: Borut Lozej

Mesečni horoskop

Sandra Matjan
astronomologija.sm@gmail.com

OVEN

Čeprav boste imeli odprtih več aktivnosti hkrati, boste zbrali dovolj energije in koncentracije, da boste uspešno pripeljali zadeve k zaključku. Vaša marljivost iz preteklih obdobij bo končno nagrajena. Nakazujejo se tudi finančni uspehi. Samski boste imeli več možnosti za romantična srečanja, še zlasti boste uživali v družbi tujcev. Tisti v zvezah pa energijo porabite za utrjevanje vezi. Sprostite se.

BIK

V tem obdobju trma ni vaš adut. Pazite, da si ne nakopljete težave sodelavcev zaradi nepremišljenega vztrajanja. Najbolje boste uspevali, če se boste dela lotili sami. Bodite previdni s kom sklepate poslovna sodelovanja. V ljubzenskem življenju vam komunikacija lahko povzroča težave, zato bodite raje nekoliko zadržani. Obstajajo možnosti za vzpostavljanje novih poznanstev. Čuvajte sečila.

DVOJČKA

Pred vami je odlično obdobje za dokončanje začetih projektov. Obstajajo možnosti za napredovanje in pridobitev odgovornih nalog. Potrudite se, da jih dobite, ker prinašajo finančne ugodnosti, pri tem pa ne računajte na tujo pomoč. V odnosih bodite iskreni, ne dajajte lažnih obljub. Če ste v zvezi, prislunite vaši ljubljeni osebi in jo ne zanemarjate. Energijo nabirajte s telovadbo.

RAK

Imeli boste polne roke dela. Nove obveznosti se bodo kar kopičile, vendar bo vaše delo obrodilo sadove. Pazite kaj obljublimate, ker vas bodo držali za besedo. Imeli boste možnosti navezovanja novih stikov, ki se lahko razvijejo v prijetna romantična doživetja. Tisti, ki bi želeli poglobiti odnose, boste to najlažje dosegli s skupnimi aktivnostmi. Z rekreacijo boste ugodno vplivali na svoje počutje.

LEV

Izogibajte se nepreverjenim finančnim vlaganjem. Previdnost ne bo odveč tudi pri nasvetih drugih sodelavcev. To ni ugodno obdobje za igranje iger na srečo. Bodite potrpežljivi in zaupajte le sebi. V partnerskih odnosih lahko doživite nestrpnost, vendar boste lahko z iskrenostjo in mirnim nastopom obvladali težke trenutke. Privoščite si klepet s prijatelji, saj vam njihovi nasveti lahko koristijo.

DEVICA

Bodite ambiciozni in odprti za vse nove informacije, ki bi vam lahko prinesle napredovanje. Uporabite svoj šarm pri sklepanju poslovnih dogovorov. Pazite na besede sodelavcev, te niso nujno izraz naklonjenosti. Imeli boste kar nekaj oboževalcev, ki pa vam ne bodo tako simpatični kot ste vi njim. Tisti v stalnem partnerstvu boste imeli dinamično obdobje. Za dvig imunosti jejte več zelenjave.

TEHTNICA

Sodelovanje z okolico vam bo povzročalo nestrpnost. Veliko več boste dosegli, če boste umirili komunikacijo. To je odlično obdobje za vlaganje v nepremičnine in delnice, zato razmislite o smiselnosti varčevanja. V privatnem življenju se boste želeli zabavati, verjetno pa to ne bo potreba tudi vašega partnerja/ice. Užitek zadovoljite v kulturnih dejavnostih, nikar se ne zapirajte.

ŠKORPIJON

Vse sile boste usmerili za pridobitev boljšega poslovnega položaja. Dokazali boste, da so bile vaše odločitve in postopki pravilni. Tisti, ki razmišljate o širjenju poslovnih poti, bodite previdni pri podpisovanju dokumentacije. To je ugodno obdobje za preurejanje stanovanja ali nakup avtomobila. Izogibajte se pretiranim fizičnim aktivnostim, privoščite si odmor v dobri družbi.

STRELEC

Obdobje vam bo naklonjeno, če si želite zamenjati poslovno področje, pri tem vam lahko pomagajo znanci in prijatelji. V komunikaciji uporabite več diplomacije in manj čustvenega naboja. Več uspeha imate pri delu, kjer je potrebno pokazati samostojnost. Poročeni lahko pričakujete naklonjenost ljubljene osebe, samski pa se ne zapletajte v ljubzenske trikotnike. Bodite zmerni v prehrani.

KOZOROG

Z dobro koncentracijo in pravim izborom besed vam bo uspelo, da se predstavite v svoji najboljši izdaji. Pojavljale se bodo številne možnosti za vzpostavljanje novih poslovnih stikov. Bodite odprti tudi za stike s tujci, ker ti prinašajo sveže ideje in drugačne poglede na situacije. Najbolje se boste počutili v timskem delu in na terenu. Partnerski odnosi se bodo izboljšali. Izogibajte se alkohola.

VODNAR

Pripravljeni boste drugim pomagati in jim svetovati pri njihovih odločitvah. Pri svojem delu pa boste manj natančni, ker bo vaša koncentracija šibka. Da ne boste pozabljali na vaše naloge in datume, imejte pri sebi vedno svinčnik in papir. Družabno življenje vam bo prineslo veliko prijetnih trenutkov, a manj možnosti za ustvarjanje resne zveze. Ne zanemarjate svojega zdravja, preverite krvno sliko.

RIBI

Pred vami je obdobje, ki bo naklonjeno predvsem intelektualnemu delu. Uspevali boste povsod tam, kjer so potrebne mentalne aktivnosti. Če nameravate pridobivati nova znanja, potem to storite sedaj. Vaše napredovanje bo še hitrejšo, če boste intelektualnosti dodali tudi noto duhovnosti. To je idealno obdobje za potovanja in spoznavanje novih ljudi. Sprostite se z jogo ali pa si privoščite masažo.

V spomin

ANGEL ZA MAME

Mama je angel sama,
pa angela ne potrebuje.
Njej je naloga dana,
da druge varuje.

Kot angel je za otroka,
ko ga nosi v trebuhu,
potlej vodi ga njena roka
k delu in kruhu.

Mama za svoje stvarce
srajčko ljubezni veže
in rade volje udarce,
namenjene njim, prestreže.

Z mamo otrok je združen,
z večno popkovino,
mama je angel, zaslužen,
za srečno rimo.

A sreča kot sonce zahaja,
in z njo odidejo mnogi,
le mama vztraja do kraja
v svoji angelski vlogi.

V 62. letu nas je mnogo prerano zapustila draga sestra, hčerka, žena, mama, tašča in nona

Alma Zdenka Zejnulović

Svojci bi se radi zahvalili prijateljicam Ester, Ivici, Jadranki, Mariji, Piji, Anici, Ljubici, Ljubi, Martini, Mateji, Jasmini, Eleni, Ivanki, Jožici, Barbari, Martini, posebej pa še Oliveri in Natalie – hvala za vse.

Hvala dr. Andreji Vinšek – Grilj, sestri Bernardi Jaksetič, dr. Ivici Smajla, dr. Mirjani Kostov Došen, dr. Bernardi Gržina in vsem zaposlenim na urgenci Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica za vso pomoč in podporo.

Hvala pevcem iz Rakitne, pevcem CMEPZ Zvon in pevskemu zboru Jasen. In hvala vsem vam, ki ste jo pospremili na zadnjo pot v tako velikem številu.

Kogar imaš rad, nikoli ne umre. Le daleč, daleč je...

Alma Zejnulović

10.9.1951 - 7.10.2013

Brez pritožb bili so dnevi bolečin,
a zdaj ti dnevi so le še spomin.
Zaspalo tvoje je utrujeno srce,
a ne glede na vse gorje,
blagoslovljena bila je tvoja pot,
zdaj duša tvoja je v objemu božjih rok.

Alma, pogrešali te bomo!

kolektiv časopisa Snežnik

V sončnem in toplem popoldnevu smo postali,
da smo objeli preteklost s spomini na mamo.

Franciška Kalčič

(4.2.1922 – 15.10.2013)

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, osebju Doma starejših občanov in Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica ter Bolnišnice Izola. Hvala Društvu upokojencev in Območnemu združenju borcev za vrednote NOB v Ilirski Bistrici ter JP Komunali Ilirska Bistrica in vsem, ki ste v dneh slovesa sočustvovali z nami, nam izrazili sožalja, darovali cvetje in sveče.

Sončen dan nam je bil naklonjen za slovo. Počaseni smo, da ste se nam v Jelšanah pridružili tako mnogo številno. Duhovniku mngs. Francu Rasporju za opravljeno pogrebno svečanost, jelšanskim pevcem in zborovodkinji za ubrano petje, govorniku za poslovljni govor ter vsem prisotnim izrekamo osebno zahvalo.

Žalujoci: otroci z družinami.

Sušak, 16. 10. 2013

Simfonija življenja izzveni, note spominov pa odzvanjajo naprej...

VLADIMIR VOLK

(9.4.1945 – 29.9.2013)

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v času njegove bolezni stali ob strani ter ga pospremili na zadnjo pot: sorodnikom, prijateljem, duhovnikom, bolnišničnemu osebju, Društvu upokojencev Ilir. Bistrica, Koronarnemu društvu Ilir. Bistrica, cerkvenemu mešanemu pevskemu zboru Zvon in ostalim pevcem, še posebno »njegovim« muzikantom za ganljivo slovo. Še enkrat se zahvaljujemo tudi za darovana sredstva ob pogrebu namesto cvetja in sveč. Namenile smo jih Oddelku za invalidno mladino bolnišnice v Stari Gori.

žena Nada ter hčeri Tanja in Tea

Večer za Ljubota

Memorialni koncert na Reki

V soboto 23. oktobra zvečer so na Reki v dvorani športnega društva Zamet priredili koncert, ki so ga pomenovali "Večer za Ljubota". Koncert je bil že drugi po vrsti, posvečen pa je bil spomenu na Ljubomira Mulca, glasbi predanemu glasbeniku, zanesenjaku in pedagogu. Na ta dan bi namreč slavil rojstni dan, a preminil je 17. januarja leta 2012.

Organizatorji koncerta, ki naj bi postal tradicionalen, so bili predstavniki Kul-

turnega društva Leprinac in Sekcija Zametske maskare i zvončari. Na letošnji koncert so povabili številne prijatelje pokojnega Ljubomira. Iz Ilirske Bistrice so se povabili odzvali Mešani pevski zbor upokojencev Avgust Šuligoj z zborovodkinjo Ano Marijo Surina ter duet Dimitrij Grlj (harmonika) in Boris Ujčić (klarinet in vokal). Ljubomir Mulac je namreč 15 let kot pevec in korepetitor sodeloval pri pevcih bistriškega pevskega zbora.

Ljubomir Mulac

Organizacija večera je bila odlična. Izredno lep program večera so zapolnili pevski zbori, recitatorji, pevske skupine (klape), harmonikarji in instrumentalisti. Slišali smo priljubljene pesmi in melodije prijatelja Ljubota. Verjamemo, da bo srečanje postalo tradicionalno.

Prijatelji Ljubota

Mešani pevski zbor DU Avgust Šuligoj

Srce ti je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
večno bo ostal.

ZAHVALA

V 58. letu se je tiho poslovil naš dragi mož, oče, sin, brat in stric

BOJAN LUDVIK

7.11.1955 - 18.10.2013

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Hvala gospodu župniku za opravljen obred ter pogrebni službi Komunala Ilirska Bistrica: Za vso pomoč in izrečeno sožalje se vam iskreno in iz srca zahvaljujemo, ker ste ga imeli radi in ga v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Vsi njegovi

Huje, 18.10.2013

Obdobje od 01.10.2013 do 31.10.2013

Poročanje o dogodkih na območju policijske postaje Ilirska Bistrica

Policisti PP Ilirska Bistrica so v navedenem obdobju obravnavali 14 kaznivih dejanj, od tega 4 kazniva dejanja poškodovanja tuje stvari, 2 kaznivi dejanji tatvine, 2 kaznivi dejanji tatvine osebnih vozil, 3 kazniva dejanja velike tatvine in sicer od tega dve vloma v stanovanjske hiše, 1 kaznivo dejanje ponarejanja listin, 1 kaznivo dejanje poškodovanja ali uničenja javnih naprav in 1 kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in prepovedanimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog. Pri tem je bilo ugotovljeno, da sta dva 39-letna domačina od maja 2013 do oktobra 2013, v grmčevju pod železniško progo in na vrtu v Merečah sadila in gojila prepovedano konopljo. V hišni preiskavi na obeh naslovih so zasegli okoli 150 gramov konoplje, šest zabojev z obranimi vršički konoplje ter 44 rastlin, ki so rasle na vrtu ob stanovanjski hiši. Zoper moška sledi kazenska ovadba zaradi neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami.

Pri varovanju zunanje schengenske meje so policisti prijeli 10 oseb, katere so na nedovoljen način vstopile v R Slovenijo in se tako izognile mejni kontroli. Po končanem postopku so 8 oseb uspešno vrnili hrvaškim mejnim organom, 2 osebi sta zaprosili za mednarodno zaščito in sta bila odpeljana v Azilni dom v Ljubljano.

Policisti so v navedenem obdobju obravnavali 3 kršitve javnega reda in miru in sicer vse na javnem kraju. Enega kršitelja pa so pridržali.

Na območju policijske postaje se je pripetilo 8 prometnih nesreč in sicer 5 z materialno škodo, ter 3 s telesnimi poškodbami, v katerih so se 4 osebe lahko telesno poškodovale. Povzročitelja dveh prometnih nesreč s premoženjsko škodo sta s kraja pobegnili, vendar sta bila kasneje s strani policistov izsledena. Policisti so obravnavali še 5 primerov povoženja divjadi, ter 3 prometne nesreče s premoženjsko škodo na parkirnem prostoru. Zaradi vožnje pod vplivom alkohola je bilo začasno odvzeto vozniško dovoljenje, eni voznici pa so policisti zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja zasegli vozilo.

Zaradi pojava vlomov v stanovanjske objekte na območju PP Ilirska Bistrica, občane opozarjamo na samozaščitno ravnanje. Predvsem, da v odsotnosti stanovanjske objekte zaklepajo, za čas daljše odsotnosti pa poskrbijo za praznjenje poštnih nabiralnikov. Prav tako naj bodo pozorni na neznane osebe, ki se sumljivo vedejo. O vseh opažanjih, ki bi bile koristne pri preiskavi tovrstnih kaznivih dejanj lahko obvestite vodjo policijskega okoliša ali policijo na interventno telefonsko številko 113.

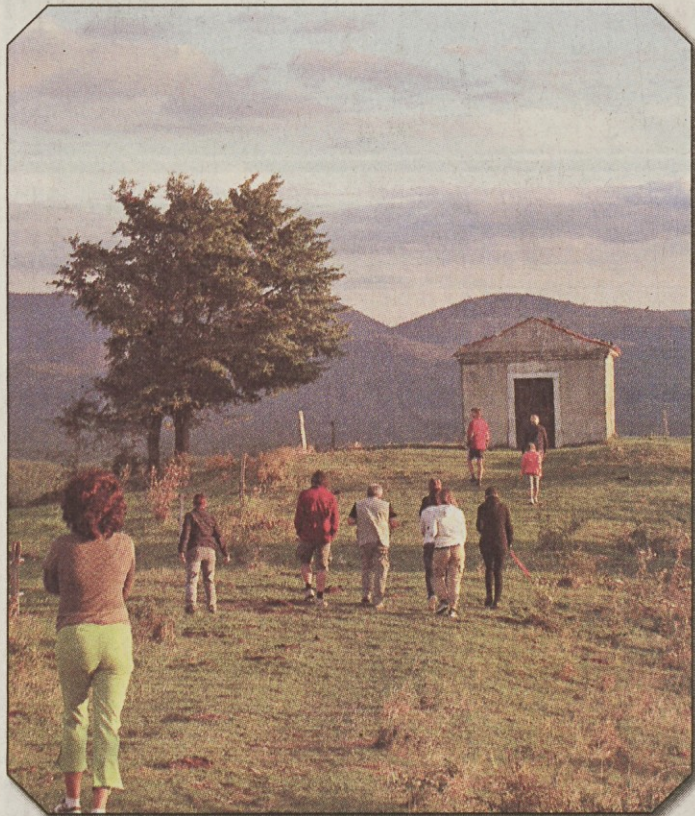
Karol Iskra, komandir PP
višji policijski inšpektor III

Zgodbarnica

Popotovanje: Materija – Odolina – Brezovica - Sveti hrib – Artviže - Vareje

ZGODBARNIČARJI S SRCEM GLEDALI »BRKINSKI PARADIŽ«

Brkini - Na prvi jesenski dan so se zgodbarničarji z animatorko, kozinsko knjižničarko Patricijo Dodič napotili v samo srčiko brkinskega paradiža odkrivati zgodbe davnih dni z avtentičnimi pripovedovalci domačini Darjo Vesno Babič ter Vladimirjem Grželjem iz Hrpelj in strokovnim vodjem Slavkom Grželjem iz Materije. Ujeli so prgišče zgodb, bogato zgodovino in zvrhan koš spominov o Odolini in Brezovici ter drugih krajih

v »brkinskem paradižu« v hrpeljsko-kozinski občini in uživali v lepotah in jesenskih dobrotah teh krajev, ki se morejo kosati z drugimi deželami, le gledati jih moramo s srcem.

Na prvi jesenski dan popoldne se je skupina 14-tih zgodbarničarjev zbrala pred novim gasilskim domom v Materiji, v katerem jim je lokalni vodič Slavko Grželj predstavil zgodovino gasilskega društva Materija, ogledali so si skrbno urejen muzejski

kotiček o razvoju gasilstva od leta 1908 dalje. Nato so jo mahnili v »zeleni brkinski paradiž«.

Na počivališču nad Brezovico so po makadamski cesti pripeli do naravnega »razgledišča«, ki ga pozna le vodnik domačin. Kot na dlani se je ponudila na ogled ena najlepših slepih dolin Odolina, nekdanj last rodbine Marenzi. Po obilnem deževju pretekle dni je obsežna dolina izgledala, kot da je prekrita z velikansko zeleno preprogo vse do razvalin nekdanje graščine segajočo. Spomini na dogodke v zvezi z grofom Marenzi so kar deževali: da je bil strog, da so na delo v Odolino prihajali s celih Brkinov, da je bila obdelana celotna dolina ... Ladko Kusov iz Hrpelj pa je pribil: »Kar jaz govorim, je vse res!« In je povedal, da je grof imel veliko nadzornikov, da niti stopiti si nihče ni upal na njegovo zemljo, kaj šele, da bi kaj vzel – če pa se je primerilo, da je kdo, denimo, v baronovem gozdu nabiral borovnice in ga je zasačil nadzornik, je moral nabrano odnesti na graščino.

V Brezovici pa je kot živa enciklopedija pripovedovala domačinka Darja Babič Edotova, predvsem o spodnjem delu vasi imenovanem Britof, kjer sta pokopališče in cerkev sv. Štefana, prvič omenjena leta 1299. Takole je začela Darja Edotova: »Bom povedala vse o Brezovčanih!« In nadaljevala: »Mi v Brezovici imamo vodo zastoj... Včasih je bilo tu osem hiš, zelo smo bili povezani, kot ena družina... ob potoku Ločica je nekoč raslo veliko topolov – topol ob topolu. Je bilo pa v tem delu vasi strašansko vroče takrat, za se zadušit, niti dihati nisi »muogu«, tak »damf« je bil... Pa jo je prekinil eden izmed poslušalcev: »Zakaj so vam rekli reparji?« Darja Edotova pove, da morda zato, ker je tod strašansko uspevala repa, pa tudi vse druge poljščine tu obrodijo zaradi rodovitne zemlje bolj kot v Tubljah in drugod.

Pred Banovo hišo v Britofu je pripovedovala Darja povedala zgodbo, kako je gospodar imel veselje s tem, da je barval kokoši, nabavljaj pa je zategadelj vedno bele kokoši, da je imel potem več užitkov.

Zgodbarničarki Darji je v spominu še poslopje Farovža, od katerega je ostal le obokan vhod, a Darja se spomni, da so imeli v farovžu iz žive skale klesan prehod iz veže na vrt in številne go-

lobnjake. Škoda je, da je bila iz malomarnosti uničena knjižnica v farovžu ter dokumenti, drugače je bila pa Brezovica nedotakljiva: tu ni bilo Turkov, ognili so se je fašisti – knjižnico in dokumente pa jim je uničila vlaga. Spominja se tudi zadnje baronice Ljudmile Marenzi, ki so ji domačini rekli baroneša, ki je učila na Artvižah, kamor je vsak dan peščila uro gor in uro nazaj, a svojo

dostojanstveno držo »jaz sem baronica« je branila do smrti.

O obnovljeni cerkvi sv. Jurija na Tabru, do katere vodi drevored, levo od nje je travnik, za cerkvico pa se odpre čudovit razgled na Brezoviško dolino, je pripovedoval domačin Slavko Grželj. Zgodbarničarje je popeljal, potem ko so zaužili popoldansko sadno malico (brezoviške slive, ki so bile včasih nasajene v drevoredih) na počivališču ob cerkvi, tudi k Tenjelovi pečini, v kateri se zadnja leta odvijajo dobro obiskani lokalni koncerti.

Sočni zahod so zgodbarničarji občudovali na Svetem hribu nad Gradišico, zadnji pogled na morje, ko se je že mračilo, pa so ujeli z Artviž, najvišje točke Brkinov.

Prvi jesenski dan so zgodbarničarji zaključili v tihi brkinski vasi Vareje v objemu teme na gostoljubni prijazni turistični kmetiji Benčič (hišno ime pri Čičevih) ob dobrotah dobrodušne brkinske družine odprtega srca.

tekst Jožica Planinc, foto Gaja Grželj

ŠKERJANC

Tel.: 05 6876 190
Mob.: 070 220 220

PROFESIONALNI PISARNIŠKI STOLI

TORINO

NAPOLI R

ISO

SPYDER

MARKEZ

Moramo se zavedati, da je izbira pisarniškega stola zelo pomembna. Zaradi razmer na trgu, pa smo pred nakupom največkrat pozorni na ceno artiklov.

Pred nakupom pisarniškega stola se moramo zavedati, da je premišljena izbira stolov zelo pomembna. Ne vpliva samo na človekovo počutje, ampak tudi na samo zdravstveno stanje. Ob sedenju na pravilno oblikovanem pisarniškem stolu boste imeli manj težav z vrtoglavicami, glavoboli in bolečinami v hrbtenici.

Pisarniški stoli morajo biti ergonomsko oblikovani. Hrbtišče stola mora biti dovolj visoko in se mora lepo prilagati vaši hrbtenici. Sedišče stola ne sme biti premehko, raje naj bo malce trdnjše. Le tako bo vaše sedenje zares udobno, počutje pa boljše.

POSKRIBIMO ZA ZDRAVO SEDENJE

Za pravilno sedenje je vsekakor pomemben pravilno oblikovan pisarniški stol. Ob sedenju, ko smo naslonjeni na naslon stola, se morajo stopala dotikati tal. Pozorni moramo biti tudi, da so stegna pravokotna z golenjo. Globina pisarniškega stola mora biti največ tolikšna, da sta na njem dve tretjini stegna. Ves čas moramo biti pozorni na vzravnano držo. Medenica mora biti čim bolj približana naslonu stola, noge pa ne smejo biti izravnane ali prekržane.

Več-urno sedenje moramo večkrat prekiniti in se sprehoditi. Poleg vzravnanе drže je pomembna tudi višina sedišča pisarniškega stola in višina mize.

Poskrbite, da boste sedeli na DOBREM pisarniškem stolu.

www.skerjanc.com